

Τιμητικός Τόμος

«50 Χρόνια Καρδιοχειρουργικής»

Κωνσταντίνος Ε. Αναγνωστόπουλος

*Ομότιμος Καθηγητής Καρδιοχειρουργικής
Ιατρική Σχολή Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών*

Liber Amicorum (Festschrift)

«50 Years of Cardiac Surgery»

Constantine E. Anagnostopoulos

*Professor of Cardiac Surgery Emeritus
School of Medicine National and Kapodistrian University of Athens*

National and Kapodistrian University of Athens 2018

**Εθνικόν και Καποδιστριακόν
Πανεπιστήμιον Αθηνών
Πανεπιστημίου 30, 106 79 Αθήνα**

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
Εθνικόν και Καποδιστριακόν
Πανεπιστήμιον Αθηνών
— ΙΔΡΥΘΕΝ ΤΟ 1837 —**

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

Ο Πρύτανης

Προσφώνηση από τον Πρύτανη του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών, καθηγητή Μελέτιο-Αθανάσιο Κ. Δημόπουλο.

Παρουσίαση του τόμου από τον Πρόεδρο της εκδοτικής επιτροπής αναπλ. καθηγητή Καρδιοχειρουργικής στο ΠΓΝ «Αττικόν» Δημήτριο Αγγουρά και την καθηγήτρια Αναισθησιολογίας στο ΠΓΝ «Αττικόν» Γεωργία Κωστοπαναγιώτου.

Χαιρετισμοί:

- από τον Πρόεδρο του Τμήματος Ιατρικής της Σχολής Επιστημών Υγείας του Πανεπιστημίου Αθηνών, καθηγητή Πέτρο Σφηκάκη
- από τον π. Υπουργό Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης και π. Πρύτανη του Ε.Κ.Π.Α., ομότιμο καθηγητή του Τμήματος Ιατρικής Χρήστο Κίττα
- από τον Διευθυντή του Τομέα Χειρουργικής και Αναπληρωτή Πρόεδρο του Τμήματος Ιατρικής, καθηγητή Θεόδωρο Διακάκο
- από τον ομότιμο καθηγητή Ορθοπαιδικής του Τμήματος Ιατρικής Παναγιώτη Σουκάκο
- από τον καθηγητή Καρδιοχειρουργικής στο ΠΓΝ «Αττικόν» Δημήτριο Δουγένη.

Αντιφώνηση του ομότιμου καθηγητή Καρδιοχειρουργικής του Τμήματος Ιατρικής Κωνσταντίνου Ε. Αναγνωστόπουλου.

*του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών
καθηγητής Μελέτιος-Αθανάσιος Κ.
Δημόπουλος έχει την τιμή να σας*

*προσκαλέσει στην τελετή επίδοσης τιμητικού τόμου στον Ομότιμο καθηγητή Κωνσταντίνο
Ε. Αναγνωστόπουλο
με τίτλο:*

**«50 χρόνια Καρδιοχειρουργικής
Κωνσταντίνος Ε. Αναγνωστόπουλος,
Ομότιμος Καθηγητής Καρδιοχειρουργικής
Ιατρικής Σχολής Εθνικού και
Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών»**

*Η τελετή θα πραγματοποιηθεί την Παρασκευή,
11 Μαΐου 2018 και ώρα 19:00 στη Μεγάλη
Αίθουσα του Πανεπιστημίου Αθηνών
(κεντρικό κτήριο, Πανεπιστημίου 30).*

Χαιρετισμός

Πρύτανη ΕΚΠΑ Καθηγητού Μελέτιου-Αθανασίου Δημόπουλου

Με ιδιαίτερη τιμή χαιρετίζω εκ μέρους των Πρυτανικών Αρχών του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών την έκδοση του παρόντος τόμου από την Καρδιοχειρουργική Κλινική του Πανεπιστημίου μας προς τιμή του Ομότιμου Καθηγητή Καρδιοχειρουργικής κ. Κ. Αναγνωστόπουλου.

Ο κ. Αναγνωστόπουλος, κατόπιν πολυετούς και αξιοζήλευτης ακαδημαϊκής σταδιοδρομίας στις ΗΠΑ, επέστρεψε στη χώρα μας και μετά από την εξαετή του θητεία ως Καθηγητής Καρδιοχειρουργικής στο Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων, που οδήγησε στην οργάνωση και επιτυχή λειτουργία της ομώνυμης κλινικής, εξελέγη Καθηγητής Καρδιοχειρουργικής της Ιατρικής Σχολής του Πανεπιστημίου μας, το 2003. Η πληθωρική του προσωπικότητα, η μεθοδικότητά του, η οργανωτική του ικανότητα, η εργατικότητα και η διορατικότητα, σε συνδυασμό με τις γνώσεις και τη μεγάλη του εμπειρία, αποτέλεσαν τους παράγοντες που του επέτρεψαν να προσφέρει, γενικότερα, σημαντικό έργο, να ξεπεράσει ποικίλα εμπόδια και δυσκολίες, συχνά συμφυή με το μέγεθος του εγχειρήματος και, ειδικότερα, να οργανώσει και λειτουργήσει εκ του μηδενός στο νεοσύστατο Πανεπιστημιακό Νοσοκομείο «Αττικών» την Καρδιοχειρουργική Κλινική του ΕΚΠΑ, το 2006.

Η Κλινική αυτή έχει προσφέρει υψηλού επιπέδου κλινικό έργο στην ευαίσθητη περιοχή της Δυτικής Αθήνας όλα αυτά τα χρόνια. Παραλλήλως, όμως, προς αυτό, καθώς η διδασκαλία, η έρευνα και η δημοσίευση μελετών και νέων προτάσεων αποτελούν την πεμπτουσία της ακαδημαϊκής οντότητας, οφείλουμε να προβάσουμε το γεγονός ότι υπό την καθοδήγησή του, τα μέλη της καρδιοχειρουργικής ομάδας του Πανεπιστημίου μας παρήγαγαν σημαντικό κλινικό και πειραματικό ερευνητικό έργο, που οδήγησε σε διεθνείς δημοσιεύσεις και την παρουσίαση σε εθνικά και διεθνή φόρα μεγάλου αριθμού άρθρων και περιλήψεων, το σύνολο των οποίων υπερβαίνει τα 100 σε βραχύ χρονικό διάστημα. Σημαντική υπήρξε, επίσης, η παρουσία της νεοσύστατης κλινικής σε διδακτικά συγγράμματα για τους φοιτητές μας και σε διεθνείς εκδόσεις. Είναι δε άξιο σχολιασμού ότι οι αναφορές του Ομότιμου Καθηγητή κ. Αναγνωστόπουλου, ενός μάχιμου καρδιοχειρουργού με περισσότερες από 11.500 επεμβάσεις στο ενεργητικό του, ξεπερνούν τις 3.000, γεγονός που τον καθιστά πρότυπο ακαδημαϊκού χειρουργού.

Από τη θέση αυτή, εκφράζω τις θερμές ευχαριστίες του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών στον Ομότιμο Καθηγητή κ. Αναγνωστόπουλο για την προσφορά του, η οποία παρά τη σχετική σύντομη χρονική της διάρκεια (2003-2007), υπήρξε εξαιρετικά σημαντική. Ελπίζω το έργο του να αποτελέσει πηγή έμπνευσης για τους νεότερους. Είμαι σίγουρος ότι με την πολύτιμη πείρα του θα συνεχίσει να συνδράμει το έργο της Καρδιοχειρουργικής Κλινικής του Πανεπιστημίου μας από τη θέση του Ομότιμου Καθηγητή.

Professor Meletios-Athanasios Dimopoulos

Rector

National and Kapodistrian University of Athens

Salutations

With great pleasure, I welcome on behalf of the Governing Bodies of the National and Kapodistrian University of Athens the publication of this volume from the Cardiac Surgical Clinic of our University in honour of the Emeritus Professor of Cardiac Surgery Constantine E. Anagnostopoulos.

Dr Anagnostopoulos, after a long and enviable academic career in the USA, returned to Greece and after his six-year term as Professor of Cardiac Surgery at the University of Ioannina leading to the founding and successful operation of the homonymous clinic there, was elected Professor of Cardiac Surgery in the Medical School of our University in 2003. His exuberant personality, orderly thinking, organizational ability, diligence and insight, combined with his knowledge and great experience, were the factors that enabled him to provide a significant endeavor on a wide scale, to overcome a variety of challenges, often inherent to the size of such venture and more specifically to organize and operate from scratch his Cardiac Surgery Clinic at the newly founded National and Kapodistrian University of Athens “Attikon” Hospital in 2006.

This clinic has been providing high-quality clinical work in the sensitive area of West Athens over the years. However, apart from teaching, research and the publication of studies and new proposals which are the quintessence of the academic entity, we must also point out that, under his guidance, the members of the University’s Cardiac Surgery team produced significant clinical and experimental research projects that led to international publications and presentations of articles and abstracts to a large number of national and international fora, exceeding 100, in a short amount of time. The presence of the newly established clinic was also an important influence to textbooks and international publications. It is worthwhile commenting that the reports of the Emeritus Professor Dr. Anagnostopoulos, an active surgeon in the field of cardiac surgery, with more than 11,500 operations on his track record, exceed 4,000, making him an exemplary academic surgeon.

From this position, I extend the warm thanks of the National and Kapodistrian University of Athens to Professor Emeritus Anagnostopoulos for his contribution, which despite its relatively short duration (2003-2007) was extremely important. I hope his work will be a source of inspiration for younger people. I am sure that, with his valuable experience, he will continue to assist the work of the Cardiac Surgery Clinic of the University as Professor Emeritus.

Χαιρετισμός

Καθηγητού Πέτρου Π. Σφηκάκη

Είναι ιδιαίτερη τιμή για εκπροσωπώντας τις καθηγήτριες και τους καθηγητές της Ιατρικής Σχολής του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών να προλογίσω τον τιμητικό τόμο του Ομότιμου Καθηγητή Καρδιοχειρουργικής της Σχολής μας, κ. Κωνσταντίνου Αναγνωστόπουλου.

Ο Καθηγητής Αναγνωστόπουλος υπήρξε ο πρώτος Διευθυντής της Πανεπιστημιακής Καρδιοχειρουργικής Κλινικής από ιδρύσεως του ΕΚΠΑ και της Ιατρικής Σχολής.

Ο Κωνσταντίνος Αναγνωστόπουλος, καταξιωμένος καθηγητής και διαπρεπής επιστήμονας στις ΗΠΑ και διεθνώς γνωστός καρδιοχειρουργός, οραματιζόταν πάντα την επιστροφή του στην Ελλάδα. Πολλά χρόνια πριν, οι δρόμοι της αναζήτησης της επιστήμης οδήγησαν τον Έλληνα μαθητή με ρίζες από την ορεινή Φωκίδα, μετά το τέλος των γυμνασιακών του σπουδών, στις ΗΠΑ όπου και σπούδασε την Ιατρική στο Πανεπιστήμιο Georgetown, στην Washington, D.C., αποφοιτώντας με άριστα (M.D. with Honors, 1963). Φιλομαθής και ακαταπόνητος, ειδικεύτηκε στην Καρδιοχειρουργική στα φημισμένα Πανεπιστήμια Columbia και Yale των ΗΠΑ, όπου και ανήλθε όλη την ακαδημαϊκή ιεραρχία μέχρι τη βαθμίδα του πρωτοβάθμιου Καθηγητή Καρδιοχειρουργικής. Θήτευσε ως Καθηγητής και Διευθυντής Πανεπιστημιακών Καρδιοχειρουργικών Κλινικών για πολλά έτη στις ΗΠΑ.

Μετά από μια λαμπρή σταδιοδρομία και παρά το γεγονός ότι η αγαπημένη του οικογένεια ήταν εγκατεστημένη στις ΗΠΑ, εκείνος αποφάσισε να επιστρέψει στην πατρίδα του προσφέροντας ως καθηγητής Καρδιοχειρουργικής, πρώτα στην Ιατρική Σχολή του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων και στη συνέχεια, στην Ιατρική Σχολή Αθηνών, γενόμενος και ο πρώτος Διευθυντής στο νεοϊδρυθέν Πανεπιστημιακό Γενικό Νοσοκομείο Ιωαννίνων και στη συνέχεια στο ΠΓΝ «ΑΤΤΙΚΟΝ», ενώ συνέβαλλε και στην ανάπτυξη της Καρδιοχειρουργικής Κλινικής Ενηλίκων και Παιδών του «Ωνασείου» Καρδιοχειρουργικού Κέντρου. Εκτός από το ακαδημαϊκό και κλινικό του έργο στην Ελλάδα, ο Καθηγητής Αναγνωστόπουλος δεν παραμέλησε τη μεγάλη του αγάπη που ήταν η πειραματική έρευνα. Ακόμη από τότε που ήταν στο Πανεπιστήμιο των Ιωαννίνων, οργάνωσε εκεί ένα ιδιαίτερα δημιουργικό Πειραματικό Εργαστήριο, όπου εκπαίδευσε πολλούς νέους ερευνητές, συνεχίζοντας κατόπιν το ίδιο και στην Αθήνα, προτρέποντας διαρκώς και εκπαιδεύοντας τους νέους συνεργάτες του να δημιουργούν σε όλα τα επίπεδα: κλινική-εκπαίδευση-έρευνα-συγγραφή.

Από ενάρξεως λειτουργίας του ΠΓΝ «ΑΤΤΙΚΟΝ», το 2003, κατέβαλε επίπονες και επίμονες προσπάθειες για την οργάνωση και έναρξη λειτουργίας της υπό την διεύθυνσή του νεοϊδρυθείσας Πανεπιστημιακής Καρδιοχειρουργικής Κλινικής. Το 2006, έγινε η 1^η επέμβαση ανοικτής καρδιάς και ακολούθησαν πολλές, πολύπλοκες και σύμπλοκες τις περισσότερες φορές επεμβάσεις, μοναδικές για τα ελληνικά δεδομένα της καρδιοχειρουργικής. Τα ακαδημαϊκά χρόνια στο «ΑΤΤΙΚΟΝ» κύλησαν γρήγορα, αλλά δημιουργικά. Το 2007 αφυπηρέτησε αφήνοντας την ευθύνη της Καρδιοχειρουργικής Κλινικής στα στιβαρά χέρια των ικανών συνεργατών του, οι οποίοι και συνεχίζουν το δημιουργικό του έργο, παρακαταθήκη που ο ίδιος άφησε.

Σπανίως καταξιωμένοι Καθηγητές και Διευθυντές Κλινικών από τις ΗΠΑ επιστρέφουν στην Ελλάδα, με τόση αποφασιστικότητα και δύναμη ψυχής, προκειμένου να ξεκινήσουν από μηδενική βάση την οργάνωση και έναρξη λειτουργίας μιας ιδιαίτερα απαιτητικής ειδικότητας, όπως η καρδιοχειρουργική, σε ακαδημαϊκό και κλινικό επίπεδο, και μάλιστα σε δύο νεοϊδρυθέντα πανεπιστημιακά νοσοκομεία. Ήταν το ελληνικό πείσμα του, ο «νόστος», η αγάπη του για την Ελλάδα, η υπόσχεση στον εαυτό του ότι ο κύκλος της λαμπρής σταδιοδρομίας του θα έκλεινε εκεί από όπου ξεκίνησε; Τελικά, ο Καθηγητής Αναγνωστόπουλος ευτύχησε να κάνει το όνειρό του πραγματικότητα!

Ο Καθηγητής Αναγνωστόπουλος τίμησε την Ιατρική Σχολή του ΕΚΠΑ με το έργο του, ένα πολύπλευρο ακαδημαϊκό έργο που κατάφερε μέσα σε τόσο σύντομο χρονικό διάστημα και μέσα από πάμπολλες δυσκολίες, οργανωτικές, υλικοτεχνικές και ότι άλλο η έναρξη λειτουργίας μιας Πανεπιστημιακής Καρδιοχειρουργικής Κλινικής απαιτεί.

Η Ιατρική Σχολή του ΕΚΠΑ του αποδίδει τα εύσημα και τις ευχαριστίες της!

Καθηγητής Πέτρος Π. Σφηκάκης

Professor Petros P. Sfrikakis

President, School of Medicine

National and Kapodistrian University of Athens

Salutations

On behalf of the professors of the Medical School of the National and Kapodistrian University of Athens, it is a great honour to present a salutation to the honorary volume of the Professor Emeritus of Cardiac Surgery of our School, Dr. Constantine Anagnostopoulos.

Professor Anagnostopoulos was the first Director of the University Cardiac Surgery Clinic since the founding of the University of Athens and the Medical School.

Constantine Anagnostopoulos, a well-known professor and prominent scientist in the USA and an internationally known cardiac surgeon, has always envisioned his return to Greece. Many years ago, the path in search of science led the Greek student (with paternal roots originating in mountainous Potidaneaia –Dorida area of Fokida– and maternal roots from Kozani and Salonica in Macedonia), after his Greek Gymnasium graduation, to the United States at Georgetown University, Washington, DC, where he studied Medicine and graduated with M.D. with Honors in 1963. Being studious and tireless, he did his specialization on Cardiac Surgery at the renowned Columbia and Yale Universities in the US, where he rose through the entire academic hierarchy up to the level of full tenured Professor of Cardiac Surgery at The University of Chicago. He served as Professor and Director of University Cardiac Surgery Clinics for many years in New York.

After a brilliant career and despite the fact that his beloved family lived in the USA, he decided to return to his homeland as Professor of Cardiac Surgery, first at the Medical School of the University of Ioannina and then at the Athens Medical School, and as the first Director at the newly founded General Hospital of Ioannina and then at “ATTIKON”, while also contributing to the development of the Cardiac Surgery Adult and Pediatric Clinic of the “Onassis” Cardiac Surgical Center. In addition to his academic and clinical work in Greece, Professor Anagnostopoulos did not neglect his great love, for experimental research. Ever since he was at the University of Ioannina, he organized a highly creative Experimental Laboratory, where he trained many young researchers, and then in Athens, he continuously prompted and trained his new collaborators to create in all levels: clinical-education-research-writing.

Since the start of operation of the University General hospital “ATTIKON”, in 2003, he has made strenuous and persistent efforts for the organization and startup of the newly established University Cardiac Surgery Clinic. In 2006, the first open-heart

surgery was performed, followed by many, complex procedures which were most of the time, unique for the Greek scene of cardiac surgery. Academic years at “ATTIKON” went fast, but creatively. In 2007 he retired, leaving the responsibility of the Cardiac Surgery Clinic to the robust hands of his capable collaborators, who continue his creative work. Rarely do established US Clinically active Professors and Clinic Directors return to Greece with so much resolve and psyche in order to start from zero the organization and operation of a highly demanding speciality, such as cardiac surgery, at both an academic and a clinical level, in two newly established university hospitals. Was his Greek stubbornness, his “home-sickness”, his love for Greece, the promise to himself his brilliant career would end where it started? Finally, Professor Anagnostopoulos has made his dream come true!

Professor Anagnostopoulos honoured the Medical School of the University of Athens with a multi-faceted academic project which, within such a short time and through many challenges, organizational, logistical and whatever else the operation of a University Cardiac Surgery Clinic requires, he accomplished.

The Medical School of the University of Athens presents to him its honourable “festschrift” volume and thanks!

Εσαγωγικό σημείωμα

Θεοδώρου Λιακάκου, Καθηγητή Χειρουργικής
Αναπληρωτή Προέδρου της Ιατρικής Σχολής
Διευθυντή του Χειρουργικού Τομέα ΕΚΠΑ

Με ιδιαίτερη χαρά προλογίζω τον ανά χείρας τόμο προς τιμή του κ. Κωνσταντίνου Αναγνωστόπουλου, Ομότιμου Καθηγητή Καρδιοχειρουργικής της Ιατρικής Σχολής του ΕΚΠΑ.

Ο κ. Αναγνωστόπουλος υπήρξε ένας εκ των πλέον διαπρεπών και διεθνώς αναγνωρισμένων Ελλήνων καρδιοχειρουργών. Εκπαιδεύτηκε και εργάστηκε επί σειρά ετών στα μεγαλύτερα πανεπιστημιακά κέντρα των ΗΠΑ, συμπεριλαμβανομένων των Georgetown University, Washington, D.C, Columbia Presbyterian Medical Center, New York, NY και Yale University School of Medicine, U.S.P.H.S., New Haven, CT. Επίσης, υπήρξε καθηγητής στο State University of New York at Stony Brook (1983 – 1991) και στο Columbia University - St. Luke's/Roosevelt Hospital Center, New York, NY, ολοκλήρωσε δε την ακαδημαϊκή του καριέρα στο Icahn School of Medicine at Mount Sinai, New York, NY.

Θεωρώ όμως ως σημαντικότερο έργο του κ. Αναγνωστόπουλου την παράλληλη εργασία και προσφορά του στην Ελληνική Καρδιοχειρουργική Κοινότητα και την μεγάλη του συμβολή τόσο στην αρχική ανάπτυξη και λειτουργία του Ωνασειού Καρδιοχειρουργικού κέντρου, αλλά και στην ίδρυση και λειτουργία της Πανεπιστημιακής Καρδιοχειρουργικής Κλινικής στην Ιατρική Σχολή του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων, όπου εξελέγη καθηγητής το 1997. Ίδρυσε Πειραματικό Εργαστήριο, εκπαίδευσε δε και ανέδειξε συνεργάτες που σε συνεργασία μαζί του έθεσαν τις βάσεις για την σταθερή και έκτοτε επιτυχημένη κλινική πορεία της περιφερειακής αυτής πανεπιστημιακής κλινικής, συμβάλλοντας έτσι σημαντικότερα στην νοσηλευτική φροντίδα των Καρδιοθωρακοχειρουργικών ασθενών της περιφέρειας.

Τον ομότιμο καθηγητή κ. Αναγνωστόπουλο γνώρισα το 2004, όταν έχοντας εκλεγεί Καθηγητής Καρδιοχειρουργικής στο ΕΚΠΑ, ξεκίνησε στο ΠΓΝ «Αττικών» τις προσπάθειες για εγκατάσταση και λειτουργία της ομώνυμης Κλινικής. Φρόντισε για την στελέχωση της κλινικής, για την προμήθεια υλικοτεχνικού εξοπλισμού και πέτυχε την έναρξη των επεμβάσεων ανοικτής καρδιάς τον Ιούνιο του 2006.

Ο Ομότιμος Καθηγητής κ. Αναγνωστόπουλος αποτέλεσε ένα πρότυπο καρδιοχειρουργού και ακαδημαϊκού δασκάλου, με μια λαμπρή ακαδημαϊκή σταδιοδρομία στις ΗΠΑ, αλλά παράλληλα, και αυτό είναι το σημαντικότερο, με μια εξαιρετικά σημαντική συνεισφορά στη διαμόρφωση του τοπίου της σύγχρονης καρδιοχειρουργικής στη χώρα μας. Χάρη στη βαθύτατη γνώση του γνωστικού του αντικειμένου, στην διοικητική ικανότητα και στην μακρά του εμπειρία, έθεσε σε λειτουργία δυο Πανεπιστημιακές

Κλινικές στη Χώρα μας, πράγμα σχεδόν μοναδικό για τα Ελληνικά Ακαδημαϊκά δεδομένα.

Στο σύντομο διάστημα της γνωριμίας μας, η συνεργασία μαζί του ήταν άριστη. Εντυπωσιάστηκα από τον προσηνή χαρακτήρα του, την έμφυτη καλοσύνη του, την άριστη συνεργασία του με όλους. Όντας πολυγραφώτατος και παραδειγματικός ερευνητής, δεν θα ήταν υπερβολή να τον χαρακτηρίσω ως έναν εκ των πλέον διαπρεπών και διεθνώς αναγνωρισμένων Ελλήνων καρδιοχειρουργών, με λαμπρή ακαδημαϊκή σταδιοδρομία στις ΗΠΑ αλλά παράλληλα με σημαντικότερη συνεισφορά στην καρδιοχειρουργική στη Χώρα μας. Η ακαδημαϊκή ιατρική κοινότητα και ο Χειρουργικός Τομέας της Ιατρικής Σχολής του οφείλουμε τιμή και βαθύτατα τον ευχαριστούμε για την συνολική του προσφορά.

Θεόδωρος Λιακάκος
Διευθυντής Χειρουργικού Τομέα
Αναπληρωτής Πρόεδρος της Ιατρικής Σχολής ΕΚΠΑ

Νοέμβριος 2017

Theodoros Liakakow, Professor of Surgery
Deputy President of the Medical School
Director of the Surgery Division
National and Kapodistrian University of Athens

An introductory note

It is a great pleasure to write a foreword honouring Dr Konstantinos Anagnostopoulos, Professor Emeritus of Cardiac Surgery at the Medical School of Athens.

Dr Anagnostopoulos was one of the most prominent and internationally recognized Greek cardiac surgeons. He has trained and worked for many years in some of the largest US universities, including Georgetown University, Washington, DC, Columbia Presbyterian Medical Center, New York, NY and Yale University School of Medicine, U.S.P.H.S., New Haven, CT. He was also a professor at the State University of New York at Stony Brook (1983-1991) and Columbia University / Luke's / Roosevelt Hospital Center, New York, NY, completing his academic career at the Icahn School of Medicine at Mount Sinai, New York, NY.

However, I also consider important the parallel work of Dr. Anagnostopoulos with the Hellenic Cardiosurgical Community and his great contribution to the initial development and operation of Onassis Cardiac Surgery Center and to the establishment and operation of the University Clinical Cardiac Surgery at the Medical School of the University of Ioannina, where he was elected professor in 1997. He founded an Experimental Laboratory where he trained collaborators and worked with them, and who together with him, laid the foundations for a stable and successful clinical course of this regional university clinic, thus contributing greatly to the nursing care of the cardiothoracic patients in the region.

Professor Anagnostopoulos, Professor of Emeritus, whom I met in 2004 when he was elected Professor of Cardiac Surgery at the University of Athens, was the one who started the efforts to establish and operate the homonymous Clinic at «Attikon» General Hospital. He took care of staffing of the clinic and supplying it with logistical equipment and succeeded in commencing operations for open heart surgeries in June 2006.

Professor Emeritus Anagnostopoulos was a model of a cardiac surgeon and academic teacher with a brilliant academic career in the USA, and most importantly, with an extremely important contribution to the shaping of the modern cardiac surgery landscape in our country. Thanks to his profound knowledge on the field, his administrative capacity and his expertise, he has set up two University Clinics in our country, which is almost unique to Greek Academic scene.

In the short term of our acquaintance, my cooperation with him was excellent. I was impressed with his prominent character, his clemency, and his excellent cooperation with everyone. Being a prolific and exemplary researcher, it would not be an exaggeration to call him one of the most prominent and internationally recognized Greek cardiac surgeons, with a brilliant academic career in the US but also a major contribution to cardiac surgery in our country. The academic medical community and the Surgery Division of our Medical School owe him a great debt and we thank him for his contribution in total.

Theodoros Liakakos
Professor, Director of Surgery
Deputy President of the Medical School
National and Kapodistrian University of Athens

November 2017

Τιμητική Καταγραφή

Καθηγητού Παναγιώτη Ν. Σουκάκου

Με τον Καθηγητή Κωνσταντίνο Αναγνωστόπουλο –Ντίνο– υπήρξαμε συμμαθητές από την ΣΤ΄ τάξη του Δημοτικού Σχολείου, «Σύντροφοι εν Σχολείοις», κατά παράφραση γνωστής γραφής. Από τότε που τον γνώρισα, από τότε που βρεθήκαμε μαζί στα ίδια θρανία, ήταν ο 1^{ος} μαθητής στην τάξη και ακόμα περισσότερο, υπήρξε και αναγνωρίζονταν από όλους μας, σαν ο διαχρονικά καθολικός μαθητής. Οι υπόλοιποι 14 (συνολικός αριθμός μαθητών στην τάξη 15) ακολουθήσαμε ο καθένας με την αξία του και την αξιωσύνη του.

Οι δρόμοι των συμμαθητών μετά την αποφοίτηση από το σχολείο, ακολούθησαν όπως ήταν φυσικό και αναμενόμενο, μια γραμμική απόκλιση ανάλογα με τις επιλογές του καθενός και τους μελλοντικούς του προσανατολισμούς. Τέσσερις από τους 15 μοιραστήκαμε το ίδιο δρομολόγιο, επιβαίνοντας όμως σε διαφορετικό όχημα. Ο Ντίνος Αναγνωστόπουλος έγινε Καρδιοχειρουργός, ο Δημήτρης Εμμανουήλ Παθολόγος-Νεφρολόγος, ο Στέφανος Γερούλανος Χειρουργός και ο υποφαινόμενος Χειρουργός Ορθοπαιδικός. Η επιστημονική μας περιπλάνηση οδήγησε τελικά όλους μας, σε κοινό ακαδημαϊκό βηματισμό – στους πανεπιστημιακούς δηλαδή γεωγραφικούς χώρους και τόπους της χώρας μας, με στόχευση την υπηρετήση και προαγωγή της Εκπαίδευσης, της Έρευνας και της Ιατρικής φροντίδας.

Από το σχολικό-μαθητικό του μικρό-κοσμο, ο Ντίνος προσανατολίστηκε και σημάδεψε τον επιστημονικό του μεγάλο-κοσμο. Αυτή η στράτευση, του πρόσφερε επιστημονική ολοκλήρωση και πληρότητα και παράλληλα ακαδημαϊκή αναγνώριση και καταξίωση.

Ο βηματισμός αριστείας υπήρξε η «κατά συνέχεια και η κατ' εξακολούθηση» επιλογή του Καθηγητού Κωνσταντίνου Αναγνωστόπουλου, σε μεγάλης εμβέλειας Πανεπιστημιακά Κέντρα και Ιατρικές Σχολές των Η.Π.Α., Georgetown University, Washington, D.C., Columbia Presbyterian Medical Center, New York, NY και Yale University School of Medicine, New Haven, Connecticut, όπου σε ορισμένες εξ αυτών διετέλεσε Καθηγητής, όπως παραδείγματος χάριν στο State University of New York at Stony Brook (1983-1991) και στο Columbia University, St. Luke's, Roosevelt Hospital Center, New York, NY, ολοκλήρωσε δε την ακαδημαϊκή του σταδιοδρομία στην Αμερική, στο Icahn School of Medicine at Mount Sinai, New York, NY.

Η πληθωρικότητα του έργου του, χαρακτηρίζεται από δείγματα υψηλής επιστημονικής καταξίωσης και αναγνώρισης σε παγκόσμιο πλέον διαμέτρημα. Ένα πλήθος τιμητικών διακρίσεων, τίτλων, επαίνων, προσκλήσεων και αναφορών, συνοδεύει την επιστημονική του παρουσία στο διεθνή στίβο, ενώ το συγγραφικό του έργο υψηλής εμβέλειας και προσφοράς (μεγάλος αριθμός επιστημονικών εργασιών, κεφάλαια βιβλίων και επιστημονικών εγχειριδίων) λειτουργεί ως λαμπρό παράδειγμα «μύησης και μίμησης» για τους ειδικευόμενους, τους ειδικευμένους και τα στελέχη των Πανεπι-

στημιακών και Καρδιοχειρουργικών Κλινικών των μεγάλων Νοσοκομείων του Εθνικού Συστήματος Υγείας της χώρας μας.

Πέρα όμως αυτής της αξιοζήλευτης σταδιοδρομίας και ενεργού παρουσίας στα μεγάλα διαμετρήματα ακαδημαϊκά κέντρα των Η.Π.Α., η επιστροφή του στη Ελλάδα σηματοδοτεί και υπογραμμίζει ένα εξίσου γιγαντιαίο έργο, στο Ωνάσειο Καρδιοχειρουργικό Κέντρο και στις Καρδιοχειρουργικές Κλινικές των Ιατρικών Σχολών των Πανεπιστημίων Ιωαννίνων και Αθηνών όπου και εθήτευσε ως Καθηγητής και Διευθυντής των αντιστοίχων Καρδιοχειρουργικών Κλινικών.

Το έργο του, «η εκ του μηδενός ίδρυση και λειτουργία Καρδιοχειρουργικών μονάδων στο Πανεπιστημιακό Νοσοκομείο Ιωαννίνων και στο Αττικό Πανεπιστημιακό Νοσοκομείο», όχι μόνον δεν είναι δυνατόν να περάσει απαρατήρητο, αλλά υπογράφει και υπογραμμίζει τον σπινθήρα και τη φλόγα από την οποία ξεπήδησε αξιοσημείωτη υποδομή για συνέχιση του έργου Εκπαίδευσης, Έρευνας και Ιατρικής φροντίδας στα αναφερόμενα κέντρα. Σπορέας της διδασχής, “εξ’ αδιαιρέτου και αθροιστικά” μαζί με τους μαθητές και συνεργάτες του, εγκυβώτισε και αξιοποίησε τα διαθέσιμα αποθέματα της ιατρικής του συνείδησης και επάρκειας για την προαγωγή της μάθησης και της γνώσης.

Η τεχνογνωσία και η πρόοδος της Επιστήμης και της Ιατρικής, καλύπτουν στο χωρόχρονο που βιώνουμε, με απίστευτα γοργούς ρυθμούς. Η γνώση διπλασιάζεται κάθε 2-2.5 χρόνια και ότι πρόκειται να συμβεί στα επόμενα 5-10 χρόνια, υπολογίζεται ότι δεν έχει επιτελεστεί τα προηγούμενα 2.000 χρόνια. Όμως, η ανώνυμη φωνή του χρόνου και τα μνήματα της ιστορίας και της επιστημοσύνης, θα παραμένουν όρθια, αναλλείωτα και ηχηρά, για να διδάσκουν και να δείχνουν υπενθυμητικά, αυτούς που άνοιξαν δρόμους και θεμελίωσαν αρχές και ιδέες.

Κοντολογής αυτοί, όπως ο Καθηγητής Κωνσταντίνος Αναγνωστόπουλος – ο Ντίνοσ-, που κατάφεραν το “μέγα από το ελάχιστο”, έχουν καρδίσει τον έπαινο της συλλογικής συνείδησης και της ιστορίας.

Παναγιώτης Ν. Σουκάκος
Καθηγητής Ορθοπαιδικής
Ορθοπαιδικό Κέντρο Έρευνας & Εκπαίδευσης
Αττικό Πανεπιστημιακό Νοσοκομείο, Ιατρική Σχολή
Εθνικό & Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών

Professor Panayotis N. Soucacos

An accolade

Professor Konstantinos Anagnostopoulos (Dinos) and I have a long history, as we were classmates from the 6th Grade of Elementary School, that is “Comrades in School”, paraphrasing a well-known quote. Ever since I’ve known him, which is from the time we studied at the same school, he was always the best in the class. Moreover, everyone recognized him as an interminable, all-embracing student. The remaining 14 students in the class, of a total of 15, each followed a path based on their own talents and merits.

Following graduation, the paths of each of us in our class naturally followed a linear deviation dependent upon each classmate’s preference and inclination for the future. Four out of 15 shared the same road, but on a different vehicle. Dinos Anagnostopoulos became Cardiac Surgeon; Dimitris Emmanouil; a Internal Medicine-Nephrologist; Stefanos Geroulanos, a Surgeon and myself, an Orthopaedic Surgeon. Eventually, our scientific journey led us all to a common academic path, leading us all to a University in our homeland, with the common aim to serve and promote Education, Research and Medical Care.

From the “micro-cosmos” of his school days, Dinos aimed and made his mark in the “macro-cosmos” of science. His exploits offered him scientific integrity and fulfillment, while at the same time academic recognition and appreciation.

Professor Konstantinos Anagnostopoulos path of excellence has been “constant and consistent” with choices for high caliber Universities and Medical Centers in the USA, such as the Georgetown University, Washington, D.C., Columbia Presbyterian Medical Center, New York, NY and Yale University School of Medicine, New Haven, Connecticut. At many of these universities he served as Professor, including the State University of New York at Stony Brook (1983-1991) and at Columbia University, St. Luke’s Roosevelt Hospital Center, New York, NY, and at the Icahn School of Medicine at Mount Sinai, New York, NY where he concluded his academic career in the US.

The vast magnitude of his work is characterized by scientific acceptance and recognition in the international arena. Professor Anagnostopoulos has received innumerable distinctions, titles, awards, invitations and references, all of which underscore his scientific presence worldwide. His academic profile, including a myriad of scientific articles, book chapters and textbooks, serves as benchmark for residents, specialists and staff of the University and Cardiac Surgery Units of the major Hospitals of the National Health System of our country to imitate.

Despite Professor Anagnsotopoulos’ enviable career and note-worthy presence in the high-caliber academic centers in the USA, his return to Greece marks an equally colossal effort. In Greece, he made his academic presence felt at the Onassis Cardio-

thoracic Surgery Center and the Cardiothoracic Surgery Units of the Medical Schools of the Universities of Ioannina and Athens. At the latter, he also served as Professor and Chairman of each respective Department.

His efforts in founding and operating new Cardiothoracic Surgery Units *de novo* at the University Hospital of Ioannina and the Attikon University Hospital, in Athens, cannot go unnoticed. These mammoth efforts mark the spark, which fired the remarkable growth in infrastructure for continuing the Education, Research and Medical Care projects in these centers. As a believer of the axiom “indiscriminate and cumulative”, Professor Anagnostopoulos along with his students and colleagues, encapsulated and exploited all of the available resources to promote learning and knowledge.

Science and Medicine have been expanding exponentially throughout our time. By some estimates, the body of medical knowledge is believed to double every 2 to 2.5 years. As a result, it is estimated that technological and scientific knowledge we obtain over the next 5-10 years, will be far greater than that accumulated over the course of the last 2000 years. With the anonymous voice of time and the messages of history, science will remain upright and resonant, to remind us of those who opened the way and founded our principles and ideas.

In short, it is those individuals, like Professor Konstantinos Anagnostopoulos, who by managing to make “the most out of the least”, have earned and deserve our accolades.

Panayotis N. Soucacos, MD, FACS
Professor of Orthopaedic Surgery
Orthopaedic Research & Education Center
Attikon University Hospital, School of Medicine
National & Kapodistrian University of Athens

Πρόλογος

Καθηγητού Χρήστου Κίττα

Το να προλογίζει κανείς έναν τιμητικό τόμο αφιερωμένο σε μία Ακαδημαϊκή προσωπικότητα με παγκόσμια εμβέλεια, όπως ο Ομότιμος Καθηγητής Καρδιοχειρουργικής της Ιατρικής Σχολής του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών κος Κωνσταντίνος Ε. Αναγνωστόπουλος, αποτελεί ξεχωριστή τιμή για τον ίδιο τον γράφοντα.

Ο Καθηγητής Αναγνωστόπουλος, Έλληνας της διασποράς της περιόδου μετά τον Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο, αλλά και τον εμφύλιο, έζησε από το 1953 στις Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής, όπου σπούδασε, έκανε οικογένεια και μεγαλούργησε ως Καρδιοχειρουργός τιμώντας την πατρίδα μας και τη γενέτειρα του Θεσσαλονίκη. Οι επιτυχίες του τον κατέστησαν παγκοσμίως γνωστό, αλλά εκείνος αποφάσισε τελικώς, να υπακούσει στα κελεύσματα της νοσταλγίας για την πατρίδα και να επιστρέψει στην Ελλάδα, αφιερώνοντας όλες του τις δυνάμεις στην περαιτέρω εξέλιξη της Καρδιοχειρουργικής στον τόπο που γεννήθηκε.

Συνεργάτης αρχικά του «Ωνασείου Καρδιοχειρουργικού Κέντρου» από το 1993, με 400 περίπου επεμβάσεις σε μικρούς ασθενείς, πρώτος Καθηγητής και δημιουργός της Καρδιοχειρουργικής Κλινικής του Πανεπιστημιακού Νοσοκομείου Ιωαννίνων το 1998 και τελικά Καθηγητής – Διευθυντής της Καρδιοχειρουργικής Κλινικής της Ιατρικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών το έτος 2003, όταν και οι δρόμοι μας συναντήθηκαν ουσιαστικά για πρώτη φορά. Τη χρονιά εκείνη ως Πρόεδρος της Ιατρικής Σχολής έδινα τη δική μου μάχη για την «Πανεπιστημιοποίηση» του ΓΝ «ΑΤΤΙΚΟΝ», μια μάχη που κερδήθηκε αρχικά ως προς την ένταξή του και συνεχίστηκε τα μετέπειτα χρόνια από τη θέση του Αντιπρύτανη Ακαδημαϊκών Υποθέσεων και υπεύθυνου εκ μέρους του Πανεπιστημίου για τα Πανεπιστημιακά Νοσοκομεία και κυρίως από τη θέση του Πρύτανη του ΕΚΠΑ, μέχρι την επίτευξη της πλήρους λειτουργίας του, με τη βοήθεια τόσων και τόσων άξιων μελών της Ιατρικής Πανεπιστημιακής Κοινότητας.

Στο πρόσωπο του Ντίνου (ζητώ συγγνώμη για την οικειότητα, αλλά έτσι αισθάνομαι) αμέσως μετά την εκλογή του, κατάλαβα ότι βρήκαμε πλέον ως Διοίκηση του Πανεπιστημίου, εκείνον που θα έλυνε ένα μεγάλο πρόβλημα που είχε δημιουργηθεί από τις αρχές της δεκαετίας του 1990 και δεν ήταν άλλο από την εγκατάσταση και τη λειτουργία της Πανεπιστημιακής Καρδιοχειρουργικής Κλινικής.

Είναι γνωστό στην Πανεπιστημιακή Κοινότητα, ότι το πρόβλημα αυτό είχε πάρει τις διαστάσεις ενός σύγχρονου γεφυριού της Άρτας και γύρευε τον αρχιμάστορά του να το λύσει. Ο αρχιμάστορας αυτός δεν ήταν άλλος από τον νεοεκλεγέντα το 2003 Καθηγητή κύριο Κωνσταντίνο Αναγνωστόπουλο. Με επιμονή και πάθος, ακούραστος εργάτης, πληθωρικός, αλλά πάντοτε προσηνής, αγαπητός και σεβαστός από όλους, Καθηγητές ή/και υφιστάμενους, Καθηγητής – Διευθυντής πλέον της Κλινικής κατάφερε

όχι μόνο να εμπνεύσει και να πείσει νέους και ικανούς καρδιοχειρουργούς να πλασιώσουν την ομάδα του, αλλά και να υπερνικήσει όλα τα γραφειοκρατικά και άλλα εμπόδια, τα τόσο δυστυχώς γνωστά σε όλους, όσους προσπαθούν να δημιουργήσουν κάτι στη χώρας μας. Ο γεννημένος πάντοτε νικητής – Καθηγητής Αναγνωστόπουλος πέτυχε σε ελάχιστο χρόνο και πρόλαβε πριν την αφυπηρέτησή του το 2007 να δει την Πανεπιστημιακή Καρδιοχειρουργική Κλινική της Ιατρικής Σχολής του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου να λειτουργεί άριστα και τελικά την παρέδωσε στους άξιους συνεργάτες του, που συνεχίζουν το έργο του με μεγάλη επιτυχία καθιστώντας την Κέντρο Αριστείας όχι μόνο στον Ελλαδικό, αλλά και στον Διεθνή Καρδιοχειρουργικό χώρο. Ο **Δάσκαλος** άλλωστε είναι πάντοτε εκεί, δίπλα στους μαθητές του που ανέλαβαν το δύσκολο έργο της επιτυχημένης συνέχειας, πρόθυμος να τους συμβουλέψει και να τους συμπαρασταθεί.

Ως Ακαδημαϊκός προϊστάμενος του Ομότιμου Καθηγητή Καρδιοχειρουργικής του Κωνσταντίνου Ε. Αναγνωστόπουλου, τα χρόνια που αυτός λειτούργησε στο Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών, αισθάνομαι υπερήφανος που ένας παγκόσμιας ακτινοβολίας επιστήμονας, ερευνητής και ανθρωπιστής ιατρός υπηρέτησε στο παλαιότερο Ανώτατο Εκπαιδευτικό Ίδρυμα της χώρας μας, ς συνάδελφος του Καθηγητή αισθάνομαι τυχερός που τον γνώρισα και συνεργάστηκα μαζί του και τέλος, ως απλός άνθρωπος ενώνω και τις δικές μου ευχές με τις ευχές των χιλιάδων ασθενών που ευεργέτησε για μακροήμερευσή του, αλλά και διαρκή επιστημονική εγρήγορση γιατί είμαι βέβαιος ότι, αγαπητέ Ντίνο μου, μπορείς να προσφέρεις ακόμη πάρα πολλά.

Κίττας Χρήστος
Ομότιμος Καθηγητής Ιατρικής Σχολής
Πρώην Πρύτανης του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών

Professor Christos Kittas

Foreword

To preface an honourable dedication to an academic member with global reach, (the Emeritus Professor of Cardiac Surgery of our Medical School of the National and Kapodistrian University of Athens, Dr. Constantine E. Anagnostopoulos), is a special honour for the writer himself.

Professor Anagnostopoulos, a Greek post-World War II and civil war member of diaspora, lived in the United States of America since 1958, where he studied, made a family and became a Cardiac Surgeon honouring our homeland and birthplace of Thessaloniki. His successes have made him world-famous, but he finally decided to give in to the nostalgia for his homeland and return to Greece, dedicating all his might to the further development of Cardiac Surgery in the country where he was born.

He returned as principal member and honorary Chief of the Onassis Cardiac Surgery Center in 1993, with approximately 400 operations in young and adult patients, then as Professor and the creator of the Cardiac Surgery Clinic of the University Hospital of Ioannina in 1998 and in the end as a Professor and Director of the Cardiac Surgery Clinic of the University of Athens Medical School in 2003 when our roads crossed for the first time. That year as President of the Medical School I gave my own battle to make “ATTIKON” hospital centre a part of the University, (a battle that was initially won, leading to its clinical opening and which continued from my position as Vice-Rector of Academic Affairs and responsible for University Hospitals and eventually as Rector of the University of Athens), until its full operation, with the help of so many of the honourable members of the Medical University Community.

In the person of Dinos (I apologize for the intimacy, but that’s how I feel) immediately after his election, I realized that we had found (as Administrators of the University), the one who would solve a big problem that had appeared since the early 1990s which was none other than the establishment and operation of the University Cardiac Surgery Clinic.

It is well known to the University Community that this problem had taken the form of a modern unfinished “bridge of Arta” and was looking for its own mastermind to solve it. This mastermind was none other than the newly elected Professor Dr. Constantine Anagnostopoulos in 2003. A passionate, persistent and tireless worker, exuberant but always approachable, beloved and respected by all, Professors /Associates, Clinic Managers managed to not only inspire and persuade young and competent cardiac surgeons to become part of his group but also to overcome all the bureaucratic and other obstacles, which are unfortunately well known to all those who

are trying to create something in our country. A born winner –Professor Anagnostopoulos– succeeded in a very short time, and before his retirement in 2007 he was able to see the University Cardiac Surgery Unit of the Medical School of the National and Kapodistrian University work perfectly, eventually handing it over to his worthy associates who continue his work with great success, making the Center of Excellence not only in Greece but also in the International Cardiac Surgical Area. Besides **the Teacher** is always there, next to his students who have undertaken the difficult task of a successful continuity, willing to counsel and support them.

As an Academic Chief of the Emeritus Professor of Cardiac Surgery, Dr. Constantine E. Anagnostopoulos during the years he worked at the National and Kapodistrian University of Athens, I feel proud that a world reknown scientist, researcher and humanitarian physician has served at the oldest Higher Education Institution of our country. As a colleague to the Professor, I feel fortunate to have met him and work with him, and finally, as a simple man, I also add my best wishes to the thousands of patients he benefited, for his longevity and continuous scientific vigilance because I am sure, my dear Dino, you have still too much to offer.

Christos Kittas
Emeritus Professor of Medical School
Former Rector of the National and Kapodistrian University of Athens

Αντί Προλόγου

Δημήτριος Αγγουράς

Αναπληρωτής Καθηγητής Καρδιοχειρουργικής

τ. Διευθυντής Καρδιοχειρουργικής Κλινικής ΠΓΝ «Αττικόν»

Η Καρδιοχειρουργική Κλινική της Ιατρικής Σχολής του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών στεγάστηκε και ξεκίνησε το κλινικό και ακαδημαϊκό της έργο στο Αττικό Νοσοκομείο πριν από 11 έτη περίπου, υπό τη διεύθυνση του Καθηγητή κ. Κωνσταντίνου Ε. Αναγνωστόπουλου. Η έναρξη λειτουργίας μιας Πανεπιστημιακής Κλινικής σ' ένα υπό ανάπτυξη νοσοκομείο, ιδιαιτέρως όταν το κλινικό της έργο περιλαμβάνει εξειδικευμένες, πολύπλοκες και μεγάλης βαρύτητας χειρουργικές επεμβάσεις, απαιτεί βαθιά γνώση του γνωστικού αντικειμένου, μακρά εμπειρία, μοναδικές διοικητικές ικανότητες και απόλυτη προσήλωση στον στόχο. Ο Καθηγητής κ. Αναγνωστόπουλος, συνδυάζοντας τα ανωτέρω χαρακτηριστικά στον υπέρτατο βαθμό και υπερνικώντας αμέτρητες αντιξοότητες πάσης φύσεως, όχι μόνο κατέστησε δυνατή τη λειτουργία της Πανεπιστημιακής Καρδιοχειρουργικής Κλινικής αλλά παραλλήλως έθεσε τις βάσεις για την επιτυχή συνέχιση του έργου της μετά την αφυπηρέτησή του. Ο παρών τόμος αποτελεί έναν φόρο τιμής της Ιατρικής Σχολής και ιδιαιτέρως της Καρδιοχειρουργικής Κλινικής του ΕΚΠΑ στον θεμελιωτή και πρώτο διευθυντή της. Αποτελεί δε για μένα, ευγνώμονα μαθητή του και έναν εκ των συνοδοιπόρων του στην πρόωμη εκείνη προσπάθεια, μεγάλη χαρά και εξαιρετική τιμή η συμβολή μου στη δημιουργία αυτού του τόμου, όπως και η συγγραφή του παρόντος σύντομου προλογικού σημειώματος.

Κανείς εξ όσων γνωρίζουν τον ίδιο και το έργο του, δεν θα θεωρήσει υπερβολή αν πω ότι ο Ομότιμος Καθηγητής κ. Κ. Ε. Αναγνωστόπουλος είναι ένας εκ των πλέον διαπρεπών και διεθνώς αναγνωρισμένων Ελλήνων καρδιοχειρουργών, με μια λαμπρή ακαδημαϊκή σταδιοδρομία στις ΗΠΑ και μια εξαιρετικά σημαντική συνεισφορά στη διαμόρφωση του τοπίου της σύγχρονης καρδιοχειρουργικής στη χώρα μας.

Γεννήθηκε στη Θεσσαλονίκη το 1940 και περάτωσε τις γυμνασιακές του σπουδές στο «Εθνικόν Εκπαιδευτήριον Αναβρύτων». Σπούδασε ιατρική στο Georgetown University, Washington, D.C., απ' όπου αποφοίτησε με διάκριση (M.D. with honors, 1963). Εκπαιδεύτηκε στη γενική και καρδιοθωρακική χειρουργική στα Πανεπιστήμια Columbia (Columbia Presbyterian Medical Center, New York, NY) και Yale (Yale University School of Medicine, U.S.P.H.S., New Haven, CT). Υπηρέτησε στο Yale University School of Medicine ως Instructor in Surgery (1967-1969), στο University of Chicago ως Επίκουρος, Αναπληρωτής και Πρωτοβάθμιος Καθηγητής (1969-1983) και ακολούθως ως Καθηγητής και Διευθυντής των Κλινικών Καρδιοθωρακικής Χειρουργικής στο State University of New York at Stony Brook (1983-1991) και στο Columbia University - St. Luke's/Roosevelt Hospital Center, New York, NY (1991-1998). Διατήρησε τη θέση του Καθηγητή και εν συνεχεία του Κλινικού Καθηγητή στο εν λόγω Πανεπιστήμιο κατά τα έτη 1998-2007 και 2007-2016, ενώ από το

έτος 2016 έως σήμερα έχει θέση Κλινικού Καθηγητή Καρδιοαγγειακής Χειρουργικής στο Icahn School of Medicine at Mount Sinai, New York, NY.

Παράλληλα και από το 1991, δραστηριοποιήθηκε ενεργά στην Ελλάδα με τη συνεργασία του και την καθοριστική συμβολή του στην ανάπτυξη της Καρδιοχειρουργικής Κλινικής Παιδών και Ενηλίκων του Ωνασειού Καρδιοχειρουργικού Κέντρου (1991-1998). Το 1997 εκλέχθηκε Καθηγητής στο Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων και οργάνωσε την Καρδιοχειρουργική Κλινική και ένα παραγωγικό Πειραματικό Εργαστήριο στο εν λόγω Πανεπιστήμιο (1997-2003), εκπαιδευσε και ανέδειξε πολλούς συνεργάτες και έθεσε τις βάσεις για την επιτυχή πορεία της περιφερειακής αυτής πανεπιστημιακής κλινικής. Τέλος, το 2003 εκλέχθηκε Καθηγητής Καρδιοχειρουργικής στο ΕΚΠΑ και ξεκίνησε μια επίπονη προσπάθεια στέγασης, στελέχωσης και οργάνωσης της ομώνυμης Κλινικής, που κατέληξε στην ουσιαστική έναρξη λειτουργίας της με την πρώτη επέμβαση ανοιχτής καρδιάς τον Ιούνιο του 2006. Η οξυδέρκεια και αποφασιστικότητά του στον διοικητικό τομέα, το εύρος της γνώσης και της εμπειρίας και η προσήλωσή του στη λεπτομέρεια στην κλινική διάσταση αλλά και η επιμονή του στην εκπαιδευτική και ερευνητική (πειραματική και κλινική) συνιστώσα του έργου της κλινικής χαρακτηρίζουν εκείνη την πρώιμη περίοδο και τα χαρακτηριστικά αυτά συναπαρτίζουν τον λόγο για τον οποίο ο Καθηγητής κ. Αναγνωστόπουλος αποτέλεσε και εξακολουθεί να αποτελεί για μένα πρότυπο καρδιοχειρουργού και ακαδημαϊκού δασκάλου. Παρά την αφυπηρέτησή του τον Αύγουστο του 2007, είχαν ήδη τεθεί οι βάσεις, που θα επέτρεπαν την μετέπειτα εξέλιξη της Κλινικής. Σ' αυτήν, έχουν μέχρι σήμερα πραγματοποιηθεί περισσότερες από 2.200 επεμβάσεις ανοιχτής καρδιάς όλου του φάσματος της σύγχρονης καρδιοαγγειακής χειρουργικής με αξιοζήλευτα αποτελέσματα και έχουν εφαρμοστεί με απόλυτη επιτυχία πρωτοποριακές για τα ελληνικά δεδομένα σύγχρονες τεχνικές, προβάλλοντας την Πανεπιστημιακή Καρδιοχειρουργική Κλινική του ΕΚΠΑ ως έναν θύλακα κλινικής αριστείας, παρά την εξαιρετικώς αντίξοχη τρέχουσα οικονομική συγκυρία και τις αυξημένες απαιτήσεις, τις συμφυείς με τη φύση της ειδικότητας.

Παράλληλα προς το κλινικό του έργο, εκατοντάδες παρουσιάσεις και δημοσιεύσεις, ελληνικές και διεθνείς, κατέδειξαν την ερευνητική παραγωγικότητα της σταδιοδρομίας του στις ΗΠΑ αλλά και της δεκαπενταετούς παρουσίας του στην Ελλάδα. Η ερευνητική του ενασχόληση με τα θέματα του αορτικού διαχωρισμού, της μετάθεσης των μεγάλων αγγείων, της υποθερμίας και γενικότερα των στρατηγικών προστασίας του νωπιαίου μυελού σε επεμβάσεις επί της θωρακικής και θωρακοκοιλιακής αορτής, της δημιουργίας και διαχείρισης βάσεων δεδομένων και πολλών άλλων, με περισσότερες των 2.500 βιβλιογραφικών αναφορών στη βάση δεδομένων Scopus, αποτελούν μια πράγματι αξιοθαύμαστη ακαδημαϊκή επίδοση για κλινικό καρδιοχειρουργό. Η δε σημαντική διάσταση του εκπαιδευτή και μέντορα καταδεικνύεται μεταξύ άλλων και από το γεγονός ότι είκοσι πέντε από τους στενούς συνεργάτες του είναι ήδη Διευθυντές – Καθηγητές.

Όλο το επιστημονικό προσωπικό της Πανεπιστημιακής Καρδιοχειρουργικής Κλινικής τον ευχαριστεί βαθύτατα για το έργο του. Ιδιαίτερος δε οι παλαιοί στενοί του συνεργάτες νοιώθουμε εξαιρετική χαρά, τιμή και ευγνωμοσύνη για την παρουσία του στον επαγγελματικό μας βίο.

Τέλος, επιτρέψτε μου από τη θέση αυτή να αναφερθώ και στους εκλεκτούς συναδέλφους / Καθηγητές, που ανταποκρινόμενοι αμέσως και με συγκινητικό τρόπο στην πρόσκλησή μου, τίμησαν τον Ομότιμο Καθηγητή κ. Αναγνωστόπουλο και την Πανεπιστημιακή Καρδιοχειρουργική Κλινική με το επιστημονικό τους πόνημα και συνέβαλαν στη δημιουργία αυτού του τόμου, που κατά τη γνώμη μου αποτελεί ένα εξαιρετικό δείγμα της παραγόμενης γνώσης στην Ιατρική Σχολή του ΕΚΠΑ και όχι μόνο. Τους ευχαριστώ όλους εκ βάθους καρδιάς.

Δημήτριος Αγγουράς
Αναπληρωτής Καθηγητής Καρδιοχειρουργικής
Ιατρική Σχολή Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών

Dimitrios Angouras
Associate Professor Cardiac Surgery
from Cardiac Surgery Clinic «Attikon» Hospital

In place of a Prologue

The Cardiac Surgery Clinic of the National and Kapodistrian University of Athens Medical School was housed and began its clinical and academic work at the “Attikon” Hospital about 11 years ago under the direction of Professor Constantine E. Anagnostopoulos. The initiation of a University Clinic in a developing hospital, especially when its clinical work involves specialized, complex and highly important surgical procedures, requires a profound knowledge of the subject, long experience, unique administrative abilities and absolute commitment to the goal. Professor Anagnostopoulos, combining the above attributes to the highest degree and while overcoming countless adversities of all kinds, not only made the operation of the University Cardiac Surgery Clinic possible but at the same time laid the foundations for the successful continuation of his work after his retirement. This volume is a tribute of the Medical School and especially of the Cardiac Surgery Clinic of the University of Athens for its founding and first manager. It is to me, a student thankful to his teacher and one of his companions during those early efforts, a great joy and a great honour, to contribute to the creation of this volume, as well as the writing of this short foreword/note.

Not one person that knows him and his work will consider it to be an exaggeration saying that Emeritus Professor C. E. Anagnostopoulos is one of the most prominent and internationally recognized Greek cardiac surgeons, with a brilliant academic career in the USA, and an extremely important contribution to shaping the landscape of modern cardiac surgery in our country.

He was born in Thessaloniki in 1940 and completed his high school studies at the Anavyta National School. He studied medicine at Georgetown University, Washington, D.C., where he graduated with honours (M.D. with Honours, 1963). He trained in general and cardiothoracic surgery at Columbia Universities (Columbia Presbyterian Medical Center, New York, NY) and Yale (Yale University School of Medicine, New Haven, CT) where he served as an Instructor in Surgery (1967-1969). He served at the University of Chicago as Assistant, Associate and Tenured Full Professor (1969-1983) and subsequently as Professor and Director of Clinical Cardiothoracic Surgery at the State University of New York at Stony Brook (1983-1991) and Columbia University - St. Luke's / Roosevelt Hospital Center, New York, NY (1991-1998). He held the post of Professor and then Clinical Professor at the University in the years 1998-2016, and since 2016 until today he has been appointed the title of Clinical Professor of Cardiova-

scular Surgery at the Icahn School of Medicine at Mount Sinai, New York, NY.

At the same time, and since 1991, he has been actively involved in Greece and his collaboration and contribution to the development of the Cardiac Surgery Clinic of Children and Adults of the Onassis Cardiac Surgery Center was crucial (1991-1998). In 1997 he was elected Professor at the University of Ioannina and organized the Cardiac Surgery Clinic and a productive Experimental Laboratory at that University (1997-2003). He has trained and helped many collaborators distinguish themselves and laid the foundations for the successful course of this regional university clinic. Finally, in 2003 he was elected Professor of Cardiac Surgery at the University of Athens and started the hard work of housing, staffing and organizing the homonymous Clinic, which led to its opening with the first open-heart operation in June 2006. His determination and decisiveness in administration, the wealth of knowledge and experience and his attachment to detail in the clinical dimension, his persistence on the elucidative and research (experimental and clinical) component of clinical trials define that early period, and these features make up the reason why Professor Anagnostopoulos has always been the model of a cardiac surgeon and academic teacher to me. In spite of his retirement in August 2007, the foundations are already in place to allow the clinic to evolve further. More than 2,200 open-heart operations have been carried out to date in most of the spectrum of modern cardiovascular surgery with remarkable results and innovative techniques, never seen before in Greece. These have been applied with great success and have defined the Cardiac Surgery Clinic of the University of Athens as an enclave of clinical excellence, despite the exceptionally adverse current economic situation and the increased demands inherent to the nature of the specialty.

Parallel to his clinical work, there are hundreds of presentations and publications, both Greek and international, that demonstrate the research productivity of his career in the USA and his twenty seven year presence in Greece. His research on acute aortic dissections, on transposition of great vessels, hypothermia, and spinal cord protection strategies during thoracic aortic operations, the creation and management of relevant databases, and more than 3,500 bibliographic citations in the Scopus database are a truly admirable academic performance for a clinical cardiac surgeon. Furthermore, the important dimension of the instructor and mentor is highlighted, among other things, by the fact that twenty five of his close associates are already Department Directors/Professors.

All the scientific staff of the University Cardiac Surgery Clinic thanks him sincerely for his work. His old associates, in particular, feel great joy, honour and gratitude for his presence in our professional life.

Last but not least, let me also thank the honourable colleagues / professors, who responded immediately and in a touching way to my invitation, and honoured Professor Emeritus Anagnostopoulos and the University Cardiac Surgical Clinic with their scientific work and contributions to this volume, which in my opinion, is an excellent example of the knowledge produced in the Medical School of the University of Athens and beyond. I thank them all sincerely from the heart.

Dimitrios Angouras
Associate Professor of Cardiac Surgery
Medical School of National and Kapodistrian University of Athens

Γεωργία Γερολουκά-Κωστοπαναγιώτου
Καθηγήτρια Αναισθησιολογίας Ιατρικής Σχολής ΕΚΠΑ
Διευθύντρια Β΄ Πανεπιστημιακής Κλινικής

Πρόλογος

Είναι ιδιαίτερη τιμή και χαρά για εμένα να προλογίζω τον τόμο προς τιμή του Ομότιμου Καθηγητή Καρδιοχειρουργικής της Ιατρικής Σχολής του ΕΚΠΑ κ. Κωνσταντίνο Αναγνωστόπουλο.

Είχα ακούσει από αρκετά χρόνια πριν για έναν Καθηγητή Καρδιοχειρουργικής που άφησε την επιτυχημένη ακαδημαϊκή του καριέρα στις ΗΠΑ και ήλθε στην Ελλάδα, στο Πανεπιστήμιο των Ιωαννίνων, προσπαθώντας εκεί να οργανώσει την Πανεπιστημιακή Καρδιοχειρουργική Κλινική –δύσκολα χρόνια για ένα τέτοιο εγχείρημα σε μια ιδιαίτερα απαιτητική ειδικότητα. Θαύμασα το κουράγιο του!

Γνώρισα τον Καθηγητή Αναγνωστόπουλο το 2004 στο ΠΓΝ «Αττικόν», όντας Επίκουρη Καθηγήτρια Αναισθησιολογίας και Διευθύντρια της νεοσύστατης Β΄ Πανεπιστημιακής κλινικής Αναισθησιολογίας που εγκαταστάθηκε στο νοσοκομείο αυτό το 2003.

Ο κ. Αναγνωστόπουλος μου έκανε εντύπωση για την αγωνία και την επιμονή του να προλάβει να ξεκινήσει πριν αφυπηρετήσει την επίσης νεοσύστατη Πανεπιστημιακή Καρδιοχειρουργική Κλινική της Ιατρικής Σχολής του ΕΚΠΑ. «Άφησα τις ΗΠΑ γι' αυτό το σκοπό και θέλω να με βοηθήσετε εσείς οι Αναισθησιολόγοι να λειτουργήσει η Κλινική μου!» Επειδή δεν έπαιρνε αναβολή η πρόθεσή του και κανείς δεν μπορούσε να του αρνηθεί, παρόλο που και η Αναισθησιολογία τότε αντιμετώπιζε άπειρες δυσκολίες για την έναρξη και οργάνωσή της σε ακαδημαϊκή μονάδα, συνέβαλε στο τολμηρό εγχείρημά του.

Η μεγαλύτερη αγωνία μας αφορούσε την ασφάλεια και την καλή έκβαση των καρδιοχειρουργικών ασθενών. Σημαντικό πρόβλημα ήταν η εκπαίδευση των αναισθησιολόγων στην Καρδιοαναισθησιολογία και των νοσηλευτών μας επίσης, αλλά και στην άρτια λειτουργία της Καρδιοχειρουργικής Μονάδας Μετ-Αναισθητικής Φροντίδας (ή αλλιώς «ΚΡΧ ΜΕΘ») όπως συνηθίζουμε να την αποκαλούμε ακόμη και μέχρι σήμερα χάριν συντομίας!). Ακόμη και Εσωτερικό Κανονισμό λειτουργίας συντάξαμε μαζί και με τον κ. Αναγνωστόπουλο και τον τότε Καθηγητή Καρδιολογίας κ. Δ. Κρεμαστινό. Κάθε αρχή και δύσκολη! Ο Καθηγητής Αναγνωστόπουλος ξενυχτούσε συχνά μετά το πέρας του χειρουργείου δίπλα στον ασθενή και πολλές φορές κοιμόταν στο φορείο μέχρι να βεβαιωθεί ότι ο ασθενής του ήταν από χειρουργικής πλευράς ασφαλής. Συγκρότησε μια Ομάδα νέων και ικανών καρδιοχειρουργών οι οποίοι υλοποίησαν το όνειρό του. Σήμερα, η Πανεπιστημιακή Καρδιοχειρουργική Κλινική στο ΠΓΝ Αττικόν αντιμετωπίζει ασθενείς όχι μό-

νον από όλη τη 2^η ΥΠΕ, δηλ. τη Δ. Αττική συμπεριλαμβανομένων και των νησιών του Αιγαίου, αλλά σχεδόν και από όλη την Ελλάδα.

Η Β΄ Πανεπιστημιακή Κλινική Αναισθησιολογίας οφείλει ιδιαίτερη τιμή και ευγνωμοσύνη στον καθηγητή Αναγνωστόπουλο, γιατί εξ αρχής αναγνώρισε τη σημασία της συμβολής της στην ανάπτυξη της καρδιοχειρουργικής και κατ' επέκταση στην έκβαση των καρδιοχειρουργικών ασθενών. Ο Καθηγητής Αναγνωστόπουλος είχε άψογη συνεργασία μαζί μας και η επιστημονική άποψή του που πήγαζε μέσα από την πολυετή γνώση και εμπειρία του ήταν πάντα καλοδεχούμενη, εκπαιδευτική και ουσιαστική για τη συνεργασία μας. Έτσι επιτύχαμε. Σήμερα, 12 χρόνια μετά, η Πανεπιστημιακή Καρδιοχειρουργική Κλινική υπό την διεύθυνση του Καθηγητή Δ. Δουγένη, με τους άξιους συνεργάτες του, συνεχίζει το έργο που οραματίστηκε ο καθηγητής Αναγνωστόπουλος.

Σε μια εποχή που το οικονομικό δέλεαρ μαζί με τις οργανωτικές δυσκολίες οδηγούσαν τους καρδιοχειρουργούς στον ιδιωτικό τομέα, αλλά και το πιο πρόσφατο φαινόμενο του «brain drain» που οδήγησε πολλούς ικανούς νέους χειρουργούς να αναζητήσουν την τύχη τους εκτός Ελλάδας, ο καθηγητής Αναγνωστόπουλος όπως και άλλοι καταξιωμένοι επιστήμονες, επέστρεψαν στην πατρίδα και αγωνίστηκαν για να προσφέρουν ένα καλύτερο αύριο ακαδημαϊκής ιατρικής. Ο καθηγητής Αναγνωστόπουλος κατάφερε να δημιουργήσει την 1^η Πανεπιστημιακή Καρδιοχειρουργική Κλινική της Ιατρικής Σχολής στο Αθήνησι Εθνικόν και Καποδιστριακόν Πανεπιστήμιον, το 2005, να την αναπτύξει και να την φέρει σε επίπεδο μιας σύγχρονης Πανεπιστημιακής Κλινικής. Πολυγραφότατος συγγραφέας, παραδειγματικός ερευνητής, γιατρός με ευρύ πεδίο γνώσεων και πνεύμα ακαδημαϊσμού. Χωρίς ίχνος αλαζονείας, με διακριτικό χιούμορ και έμφυτη καλοσύνη, ακούραστος και πάντα πρόθυμος στην επικοινωνία μαζί του. Προσηγής προς όλους, ασθενείς, νοσηλευτές, γιατρούς, φοιτητές...

Η ακαδημαϊκή ιατρική κοινότητα γενικότερα και ειδικότερα η του ΠΓΝ Αττικόν οφείλουμε τιμή στον καθηγητή Κ. Αναγνωστόπουλο. Είμαστε υπερήφανοι που συνεργαστήκαμε μαζί του. Ως Διευθύντρια της ιατρικής Υπηρεσίας του ΠΓΝ Αττικόν εκφράζω την εκτίμηση και την αγάπη όλου του κόσμου του «Αττικού» που γνώρισε και συνεργάστηκε μαζί του. Εύχομαι στον τιμώμενο καθηγητή και την οικογένειά του εκ μέρους της ιατρικής Υπηρεσίας του «Αττικόν» υγεία και μακροζωία.

Και μιας και η αρχική του επιστημονική καριέρα ήταν στις ΗΠΑ, ας μου επιτραπεί να αναφέρω την φράση του Νίκου Καζαντζάκη αγγλιστί, όπως θα την έλεγε εκεί ο δάσκαλος Κ. Αναγνωστόπουλος: *“True teachers are those who use themselves as bridges over which they invite their students to cross; then, having facilitated their crossing, joyfully collapse, encouraging them to create on their own.”*

Καθηγήτρια Γεωργία Γερολουκά – Κωστοπαναγιώτου
Διευθύντρια της Β΄ Πανεπιστημιακής Κλινικής Αναισθησιολογίας, Ιατρική Σχολή ΕΚΠΑ
και Διευθύντρια Ιατρικής Υπηρεσίας του ΠΓΝ «Αττικόν»
<gcostopan@med.uoa.gr>

Georgia Gerolouka-Costopanagiotou
Professor of Anesthesiology Medical School
National and Kapodistrian University of Athens
Director of 2nd University Clinic of Anesthesiology «Attikon» Hospital
Director of Medical Services «Attikon» Hospital

Foreword

It's a special honour and pleasure to write a foreword to a volume in honour of Emeritus Professor of Cardiac Surgery of the Medical School of the University of Athens, Mr Konstantinos Anagnostopoulos.

A few years ago I heard about a Professor of Cardiac Surgery that left his very successful academic career in the USA and came to Greece to the University of Ioannina, trying to organize the University Cardiac surgery clinic – a feat quite challenging during that era in a very demanding specialization. I admired his courage!

I met Professor Anagnostopoulos in 2004 at «Attikon» University General Hospital, while I was an Assistant Professor of Anesthesiology and a Director of the newly established 2nd University Clinic of Anesthesiology which was established in the hospital in 2003.

Dr Anagnostopoulos impressed me with his eagerness and persistence to start the newly established University Cardiology Surgery Clinic of the Medical School of the University of Athens before he retired. «I left the United States for this purpose and I want you the anesthesiologists to help my Clinic function!» Because his will could not be postponed and no one could deny him, even though Anesthesiology then faced countless difficulties in initiating and organizing itself as an academic unit, we contributed to his bold task.

Our greatest anxiety was for the outcome of “open” cardiac surgeries to be a success and for the patients to come out unharmed. An important problem was the training of anesthesiologists in cardiac anesthesia and of our nurses as well, and the well-functioning of the Cardiac Surgery Unit of Post-Anesthesia Care (or “CRT ICU” as we usually call it even today for the sake of brevity!). We even drafted together with Dr Anagnostopoulos and the then Professor of Cardiology Dr D. Kremastinos Internal Rules of Procedure. Every beginning is difficult! Professor Anagnostopoulos often stayed at the end of the open surgical procedure next to the

patient and often slept on the stretcher until he was sure that his patient was surgically safe. He formed a team of young and competent cardiac surgeons who realized his dream. Today, the University Cardiac Surgical Clinic at “Attikon” University General Hospital, treats patients not only from the entire 2nd Attica District (ie Western Attica, including the Aegean islands), but also from all over Greece.

The 2nd University Clinical Anesthesiology owes a special debt of gratitude to Professor Anagnostopoulos since he recognized from the beginning the importance of its contribution to the development of cardiac surgery and consequently to the outcome of cardiac surgical patients. Professor Anagnostopoulos had an excellent cooperation with us and his scientific view that he had gained through his many years of knowledge and experience was always welcome, educational and essential to our cooperation. That’s how we did it. Today, 12 years later, the University Cardiac Surgery Clinic under the direction of Professor D. Dougeni, and his worthy associates continues the work envisaged by Professor Anagnostopoulos.

At a time when the financial attraction along with the organizational difficulties led cardiac surgeons to the private sector, as well as the most recent phenomenon of «brain drain» that led many competent new surgeons to seek their fate outside Greece, Professor Anagnostopoulos and others renowned scientists, returned home and fought to offer a better tomorrow in academic medicine. Professor Anagnostopoulos managed to create the 1st University Cardiac Surgery Clinic of the Medical School in Athens, the National and Kapodistrian University in 2005 to develop and ascend it to the level of a modern University Clinic. He is a prolific writer, an exemplary researcher, a physician with a broad field of knowledge and a spirit of scholarship. He is without a trace of arrogance, but with distinctive humour and innate goodness, tireless and always willing when communicating and kind to everyone, patients, nurses, doctors, and students.

The academic medical community in general and, in particular, the “Attikon” University General Hospital, owe a great debt to Professor C.E. Anagnostopoulos. We are honoured to have worked with him. Also, as the Director of the Medical Service of “Attikon» University General Hospital I express the appreciation and the love of everyone in «Atticon» that met and collaborated with him. I wish the Honored Professor and his family on behalf of the “Attikon” Medical Service Center health and prosperity.

And since his original scientific career was in the US, let me mention the phrase of Nikos Kazantzakis in English, as would the teacher Constantine Anagnostopoulos say it: *«True teachers are those who use themselves as bridges over which they invite their students to cross; then, having facilitated their crossing, joyfully collapse, encouraging them to create on their own.»*

Professor Georgia Gerolouka-Costopanagiotou
<gcostopan@med.uoa.gr>

Δημήτριος Δουγένης
Καθηγητής Καρδιοχειρουργικής
Διευθυντής Καρδιοχειρουργικής Κλινικής «Αττικών»
Νοσοκομείο
Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών

Τιμής Ένεκεν

Ήταν καλοκαίρι του 1980 όταν ως εφημερεύων νέος ειδικευόμενος χειρουργός ήλθα σε επαφή με την θανατηφόρα επιπλοκή του οξέος αορτικού διαχωρισμού, τη ρήξη και το αιμοπερικάρδιο. Οι εικόνες αυτές σηματοδεύτηκαν στο μυαλό μου και με έκαναν να αναζητήσω με τα πενιχρά μέσα που είχαμε τότε σχετική βιβλιογραφία. Με επιμονή και κόπο βρήκα μία αναφορά στο Index Medicus, μια πρόσφατα δημοσιευμένη εργασία στο Am J Cardiology, συγγραφείς Anagnostopoulos CE et al.

Από τότε ένιωθα επιστημονικό δέος και βαθύτατη εκτίμηση για τον πρωτοπόρο αυτόν επιστήμονα της διασποράς που με ενθουσίασε με την εργασία του. Ήταν η πρώτη ακαδημαϊκή «διηπειρωτική γνωριμία» με τον τιμώμενο σήμερα Ομότιμο Καθηγητή Κωνσταντίνο Αναγνωστόπουλο. Μια γνωριμία που σημάδευσε τα πρώτα επιστημονικά μου βήματα και αναμφισβήτητα με επηρέασε στην απόφαση μου να ασχοληθώ με την Καρδιοθωρακική Χειρουργική. Έκτοτε, μου άρεσε να διατηρώ ως νεότερος αυτή τη μυστική σχέση και να παρακολουθώ την ανοδική του πορεία.

Αργότερα, δεν ήταν έκπληξη για μένα το γεγονός ότι έγινε ο μοναδικός επιστήμονας στη χώρα μας που «άνοιξε» δύο Καρδιοχειρουργικές Πανεπιστημιακές κλινικές, στο Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων και στο Εθνικό & Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών (ΕΚΠΑ). Δεν φανταζόμουν όμως ποτέ ότι θα είχα τη τιμή να συνυπάρξουμε παράλληλα καθηγητές σε δυο περιφερειακά πανεπιστήμια και Ιατρικές σχολές, εγώ στην Πάτρα και αυτός στα Ιωάννινα. Ούτε βέβαια φανταζόμουν ότι θα έλθει στιγμή που ένας συνεργάτης από την τότε κλινική μου στο Πανεπιστημιακό Νοσοκομείο Πατρών, ο νυν Καθηγητής Καρδιοχειρουργικής Ε. Αποστολάκης θα τον διαδεχθεί ως Καθηγητής στα Ιωάννινα. Και πόσο μάλλον, ότι θα έχω την τιμή να τον διαδεχθώ ως Καθηγητής στην Αθήνα στο Πανεπιστημιακό Γενικό Νοσοκομείο «Αττικών».

*Τύχη αγαθή έδοξε για με να γράφω αυτό το σύντομο εισαγωγικό σημείωμα για τον τιμητικό τόμο του επιστήμονα που πριν 37 χρόνια είχα «γνωρίσει» και βαθύτατα έκτοτε εκτιμήσει. Θεωρώ ότι ο Ομότιμος Καθηγητής Κ. Αναγνωστόπουλος υπήρξε ίσως ο καλύτερος ανάμεσα στους καλύτερους Έλληνες Καρδιοχειρουργούς, διαθέτοντας σε υπερθετικό βαθμό την απόλυτη τριάδα: **άριστος χειρουργός, ερευνητής, δάσκαλος.***

Ο ανά χείρας τόμος είναι μόνο ένα ελάχιστο δείγμα αναγνώρισης, γιατί η μεγάλη αναγνώριση υπάρχει διάχυτα ριζωμένη στην Ελληνική Καρδιοθωρακοχειρουργική κοινότητα, η οποία του οφείλει πολλά. Ως πρώην πρόεδρος της δε αισθάνομαι περήφανος που ένα μέλος της είχε διεθνή εξέλιξη, αλλά και σημαντικότερη παρουσία στη χώρα μας, συνδυασμός δύσκολος μα εξαιρετικά σημαντικός. Οι νεότεροι οφείλουν να τον έχουν ως πρότυπο και παράδειγμα στην επιστημονική και ακαδημαϊκή τους πορεία.

Ευελπιστώ να συμβάλλω στην περαιτέρω ανάπτυξη και διεθνή επιστημονική αναγνώριση της ήδη διακεκριμένης Πανεπιστημιακής Καρδιοχειρουργικής Κλινικής, ΕΚΠΑ, που δημιούργησε ο Κωνσταντίνος Αναγνωστόπουλος και οι εξαιρετικοί του συνεργάτες συνεχίζουν. Στον τιμώμενο και την οικογένεια του εύχομαι Υγεία, Χαρά και Ευτυχία. Πιστεύω ότι θα τον έχουμε κοντά μας να τον συμβουλευόμαστε, η δε πληθωρική και εκ φύσεως νεανική του προσωπικότητα θα βρει και άλλους δρόμους έκφρασης και παράλληλης με την Χειρουργική δημιουργίας. Η Ελληνική Καρδιοθωρακοχειρουργική κοινότητα είναι περήφανη για την τεράστια συμβολή του και εμείς πάντα ευγνώμονες για το έργο του.

Δημήτριος Δουγένης

Αθήνα 22/9/2017

Dimitrios Dougenis
Professor of Cardiac Surgery
Director Cardiac Clinic «Attikon» Hospital
National and Kapodistrian University of Athens

In Tribute

It was summer 1980 when, as an on-duty new surgeon, I came into contact with the lethal complications of acute aortic dissection, hemopericardium and rupture. These images were marked in my mind and made me search in the relevant bibliography with the meager means we had at that time. With perseverance and effort, I found a reference in Index Medicus, a recently published work in Am J Cardiology, authors Anagnostopoulos CE et al.

Since then I have felt a scientific awe and a deep appreciation for this pioneering scientist of the diaspora who fascinated me with his work. It was the first academic intercontinental acquaintances with the currently honoured Emeritus Professor Constantine Anagnostopoulos. An acquaintance that has marked my first scientific steps and has undoubtedly influenced my decision to get into Cardiothoracic Surgery. Since then, I liked to keep this secret relationship with him as a younger doctor and to follow his upward course.

Later, it came as no surprise to me that he was the only scientist in our country to open two Cardiac Surgery Clinics, at the University of Ioannina and at the National & Kapodistrian University of Athens. But I had never imagined that I would have the honour of being colleagues with him at two regional universities and medical schools, him in Ioannina and me in Patra. Nor did I imagine that a colleague from the clinic at the University Hospital of Patras where I used to work back then, now Professor of Cardiac Surgery E. Apostolakis would succeed him as a Professor in Ioannina. All the more, I would have the honour of succeeding him as a Professor in Athens at Attikon University Hospital.

“By fortune’s grace” (as the ancient Greeks would say when gathering in the Pnyka hill in front of the Acropolis to introduce some new law to a democratic vote) it was a pleasure for me to write this short introductory note on the honorary volume of the scientist that 37 years ago I had «met» and have deeply appreciated ever since. I consider that Emeritus Professor C. E. Anagnostopoulos was probably the best among the best Greek cardiac surgeons, possessing to the superlative degree the absolute

triad: excellent surgeon, researcher, and teacher. This volume is only a minimal example of recognition because great recognition already exists widely in the Greek Cardiothoracic Surgery community, which owes much to him. As a former chairman, I feel proud that one of its members has advanced internationally but also contributed a very important presence in our country, a combination that is difficult but extremely important. The younger ones should view him as a model and example in their scientific and academic careers.

I hope to contribute to the further development and international scientific recognition of the already distinguished University Cardiac Surgery Clinic, which was created by Constantine Anagnostopoulos and that his outstanding collaborators now continue. To the honoree and his family, I wish Health, Joy and Happiness. I believe we will have him with us to consult, and his exuberant and inherently youthful personality will find yet other ways of expression in parallel to creative Surgery. The Hellenic Cardiothoracic Surgery community is proud of his enormous contribution and we are always grateful for his work.

Dimitrios Dougenis

Athens 22/9/217

Αντιφώνηση

του Κωνσταντίνου Αναγνωστόπουλου

Κύριε Πρύτανη

Κυρίες και Κύριοι Βουλευτές και Μέλη της Τοπικής Αυτοδιοίκησης

Κυρίες και Κύριοι Συνάδελφοι της Καθηγητικής Εκδοτικής Επιτροπής

Αγαπητοί πανεπιστημιακοί συνάδελφοι και φίλοι

Είναι σύνηθες για τους τιμώμενους να κάνουν μια παρουσίαση που είναι κατάλληλη για την τιμή και σχετίζεται με την εμπειρία τους.

Η παρουσίασή μου διακρίνεται σε 2 μέρη:

ΤΟ ΠΡΩΤΟ ΤΜΗΜΑ: Οι Δάσκαλοι μου (της Καρδιοχειρουργικής) και στη συνέχεια, μετά από τις ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ ΣΤΗΝ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ ΜΟΥ, Θα παρουσιάσω βινιέτες από:

ΤΟ ΔΕΥΤΕΡΟ ΤΜΗΜΑ: Διακριθέντες Φοιτητές και Συνεργάτες.

Η ευγνωμοσύνη μου εκφράζεται με τις σύντομες περιγραφές που υπογραμμίζουν τα εξής:

ΠΡΩΤΟ ΤΜΗΜΑ:

Οι Δάσκαλοι μου (της Καρδιοχειρουργικής)

CHARLES HUFNAGEL - GEORGETOWN 1962 -63

Συναντήθηκα με τον καθηγητή Hufnagel, ενώ ήμουν κλινικός φοιτητής στο Georgetown –ήταν πρωτοπόρος στη χειρουργική επέμβαση αορτικής βαλβίδας και είχε προχωρήσει από την αρχική του εργασία στην πρόθεση αορτικής βαλβίδας στην κατιούσα αορτή για να κατευθυνθεί προς αντικατάσταση της αορτικής βαλβίδας επί τόπου. Τη στιγμή που μπήκα στο χειρουργείο κατά τη διάρκεια των δύο εβδομάδων μου στην Καρδιοχειρουργική. Να η καρδιά, παγιδευμένη στον πάγο με εκτεθειμένη την αορτική ρίζα και με 3 φύλλα από σι-λικόνη να ράβονται στην κανονική τους θέση (μετά την αφαίρεση της παθολογικής βαλβίδας). Το έτος ήταν το 1962 και ο ασθενής ανάρρωσε.

Αργότερα στο γραφείο του Καθηγητή, περιτριγυρισμένος στους τοίχους από τιμητικά διπλώματα από όλο τον κόσμο, τολμούσα να του ζητήσω να υποστηρίξει την αίτησή μου για χειρουργική ειδικότητα και παρόλη την εκπλήξή μου το δέχτηκε! Ένα χρόνο αργότερα ήμουν στο διάσημο Columbia-Presbyterian Medical Center στη Νέα Υόρκη.

JAMES MALM - COLUMBIA PRESBYTERIAN 1963 -64

Ένας αξιόλογος, ήσυχος, επικεφαλής χειρουργός με μια σειρά από περισσότερες από 40 εγχειρήσεις Τετραλογίας χωρίς θνητότητα με καθοδήγησε στο μήνα μου της κλινικής άσκησης στην ομάδα του.

Ήμουν πεπεισμένος για τη μελλοντική μου επιλογή σταδιοδρομίας στην καρδιοχειρουργική και έμεινα σε επαφή τα επόμενα 20 χρόνια της καριέρας μου.

Όταν το νέο μας πρόγραμμα στο Stony Brook - SUNY UNIVERSITY HOSPITAL επρόκειτο να επιθεωρηθεί το 1983 για τελική εγκριση η Πολιτεία της Νέας Υόρκης έστειλε τον καθηγητή MALM ως επικεφαλής ΕΛΕΓΚΤΗ!

Αυτό βρισκόταν στα μέσα της μεγάλης αντίθεσης στο πρόγραμμά μας από τα καθιερωμένα κέντρα καρδιοχειρουργικής της Πολιτείας της Νέας Υόρκης, παρά το 1,5 εκατομμύριο άτομα χρειάζοντα εξυπηρέτησης γύρω μας, χωρίς προηγούμενες εγκαταστάσεις!

Οκτώ έτη αργότερα, το 1991, πραγματοποιούσαμε πάνω από 1.000 χειρουργικές επεμβάσεις, χάρις στις ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ - ΚΛΕΙΔΙ ΤΟΥ ΕΠΙΚΕΦΑΛΗΣ ΕΠΙΘΕΩΡΗΤΟΥ DR. MALM.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΧΡΗΣΤΕΑΣ: 1963-67

Ήμουν στην εβδομαδιαία συγκέντρωση GRAND ROUNDS στο COLUMBIA- PRESBYTERIAN όταν με κάλεσαν στο γραφείο του Τομεάρχη Καθηγητή Hugh Humphreys για να συναντήσω τον Καθηγητή Νικόλαο Χρηστέα τού Πανεπιστημίου Αθηνών που μας επισκεπτόταν για την καθιέρωση κοινού προγράμματος ανταλλαγής. Είχε μόλις παρουσιάσει το πρόβλημα της Καρδιοθωρακικής Χειρουργικής για τον Εχινόκοκκο, τότε επιδημία στη νότια Μεσόγειο και την Ελλάδα, με θεαματικά αποτελέσματα χειρουργικής επέμβασης, τεχνικές και εικόνες – μια πραγματική «tour-de-force». Με ρώτησε αν ήξερα ότι ήμουν ο πρώτος αλλοδαπός που έγινε δεκτός στο COLUMBIA- PRESBYTERIAN και προχώρησε να προτείνει την καθοδήγηση της διδακτορικής μου διατριβής για το Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών. Τον είχα ήδη γνωρίσει ως εξεταστή μου στη Χειρουργική κατά τις εξετάσεις ισοτιμίας του Ιουνίου 1963 στο νοσοκομείο Λαϊκό στην επιτυχή προσπάθειά μου για ελληνική άδεια και εντυπωσιάστηκα. Φυσικά αποδέχτηκα.

Τελικά ύστερα από ανεκτίμητη βοήθεια από τον ΚΑΘΗΓΗΤΗ ΠΑΙΔΙΑΤΡΟ ΧΡΗΣΤΟ ΜΠΑΡΤΣΟΚΑ, ΣΥΝΑΔΕΛΦΟ ΚΑΙ ΦΙΛΟ ΑΠΟ ΤΑ ΕΤΗ ΣΤΟ YALE η πειραματική μου εργασία υπεβλήθη και πέρασα την προφορική εξέταση τον Μάιο του 1967 συνάμα με τον Καθηγητή Διονύσιο Κόκκινο!

Εκείνη την εποχή οι εξετάσεις ελάμβαναν χώρα εδώ δίπλα στην Μεγάλη Αίθουσα!

Και αν μου επιτρέπετε μία χαλαρή παρατήρηση...

N.B. Η ελληνική παράδοση απαιτούσε προσωπική σύσταση για μια τέτοια διαδικασία και από τότε που βρισκόμουν στο εξωτερικό, δεν θα μάθω ποτέ αν ο πατέρας μου:

– μίλησε στο διάσημο θείο μου Νικόλαο Καδένα, –τον καρδιολόγο του πρωθυπουργού Γεωργίου Παπανδρέου– ο οποίος ήταν γείτονας του Καθηγητή Χρηστέα στα Λεγρενά, η σύνδεση ήταν μέσω του φίλου του Καθηγητή Κωνσταντίνου Γαροφαλίδη, γαμπρού του κάποτε ιατρού μου Γεράσιμου Πατρονικόλα, υπεύθυνου στο Υπουργείο Εμπορίου –οι οποίοι και παντρεύτηκαν τις αδελφές του Αριστοτέλη Ωνάση– και συνδέοντο με το γραφείο του πατέρα μου στη Διεθνή Διεύθυνση του Υπουργείου Εμπορίου ή ήταν μέσω του θείου μου, του στρατηγού Βασιλείου Στεφανίδη και της θείας Νίκης Αναγνωστοπούλου/Στεφανίδη που ήταν κοντά στον πασίγνωστο Έλληνα Χειρουργό/Υπουργό Νικόλαο Σμπαρούνη-Τρίκορφο (συγγενή μέσω πατρικών προ-πάππων μου) και φυσικά γνωστών του Καθηγητή Χρηστέα;...

Μπορεί να μην μάθουμε ποτέ τι επηρέασε τον Καθηγητή Χρηστέα να με υποστηρίξει, αλλά εκείνο που γνωρίζω είναι ότι οι εξαδέλφες μου Μαρία και Λίλιαν Στεφανίδη, Αρχιτέκτονες-Συνεργάτες στο γραφείο Αλεξάνδρου Σαμαρά, είναι υπεύθυνοι για την ανακαίνιση του σπιτιού της κόρης μου Άννας-Μαρίας στις Σπέτσες. Συνεπώς οι συνδέσεις είναι χρήσιμες!

WILLIAM W.L. GLENN - SIDNEY LEVITSKY YALE 1964-69

Ένας αξιόλογος εφευρέτης, καθηγητής καρδιοχειρουργικής και φίλος ο Καθηγητής Glenn, φημισμένος για τους βηματοδότες μικροκυμμάτων και την ομώνυμη εγχειρηση παράκαμψης της δεξιάς καρδιάς, σημάδεψε τα πρώτα βήματα της καριέρας μου και εξασφάλισε την ολοκλήρωση των προαγωγών σε επιμελητή γενικής και καρδιοθωρακικής χειρουργικής σε 6 συνολικά έτη, όπως ήταν σύνηθες τότε. Η δική μου αρχή ήταν στο πειρα-

ματικό εργαστήριο και ως μέλος της ομάδας εξωσωματικής κυκλοφορίας, όπου ο τότε CHIEF RESIDENT και στη συνέχεια ο ήρωας πολέμου VIETNAM, μέλος NIH, του UNIVERSITY OF ILLINOIS και τελικά HARVARD PROFESSOR AND CHEEVER CHAIR OF SURGERY.

SIDNEY LEVITSKY μου έδειξε «πως γίνεται» να πετύχω και παρέμεινε ένα σπουδαίο προσόν, δάσκαλος και φίλος.

Όχι ότι δεν είχα κανένα πρόβλημα, κυρίως λόγω του εγωισμού μου – όπως όταν οργάνωσα τον δέκτη και τον δότη μιας μεταμόσχευσης καρδιάς– εβδομάδες μετά το κατόρθωμα του DR. BARNARD – χωρίς να το πω στον DR. GLENN παρά αργότερα! (βλακωδώς ακολουθώντας «υποδείξεις» ανωτέρων! Παρ' όλα αυτά με συγχώρησε και κανόνισε μια θέση Επίκουρου Καθηγητή στο Πανεπιστήμιο του Σικάγου τον Ιούλιο του 1969 όταν ήμουν μόλις εικοσιοκτώμισυ ετών!

C. F. KITTLE, THE UNIVERSITY OF CHICAGO 1969-73

MAGDI YACOUB, BOB REPLOGLE, DAVE SKINNER, GERRY AUSTEN (MGH)

Ο Καθηγητής Kittle, διάσημος για τη μελέτη ελέγχου που απέδειξε ότι ήταν άχρηστη η τότε συγνή τεχνική απολίνωσης εσωτερικής μαστικής (θωρακικής) αρτηρίας, μου έδωσε τη μεγάλη μου ευκαιρία να επιδείξω ωριμότητα ως νεαρός καρδιοχειρουργός! Με τις ειδικότητες θωρακικής και γενικής χειρουργικής από το 1970, ένα πειραματικό εργαστήριο δίπλα στο γραφείο μου και πρόσβαση στις υποτροφίες N.I.H. και βραβεία A.H.A. με βοήθησε να γίνω ώριμος καρδιοχειρουργός μέχρι που έφυγε και ανέλαβε ο Καθηγητής D. B. Skinner από το Χόπκινς.

Ένα πρόσθετο πλεονέκτημα ήταν ότι δούλεψα δίπλα στον Magdi Yacoub, (μετέπειτα Sir Magdi) με τον οποίο μοιράστηκα ένα θρανίο και παρακολούθησα τις πολλαπλές επιχειρήσεις ομοιομοσχευμάτων το πρώτο μας καλοκαίρι μαζί!

Επίσης, ο Bob Replogle, ο επικεφαλής παιδοκαρδιοχειρουργός μας και ο μελλοντικός πρόεδρος του SOCIETY OF THORACIC SURGEONS (STS), μου έδωσαν εμπειρία και με παρουσίασαν στο DR. ALDO CASTANEDA εν οδώ προς το Χάρβαρντ. **Μερικές από τις πρώτες μου επεμβάσεις σε παιδιά μετά το YALE ήταν ασθενείς του αείμνηστου μέγα Έλληνα καρδιολογού ΓΙΑΝΝΗ ΝΙΧΟΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΥ ενός εκ των πρωτοπόρων της ελληνικής Παιδοκαρδιολογίας.**

Ο Καθηγητής D. B. SKINNER, επίσης μελλοντικός πρόεδρος της STS, με έστειλε σε sabbatical με τον Dr. AUSTEN του MGH (έναν μελλοντικό πρόεδρο του AATS, τον οποίο ήξερα και από τις επισκέψεις του στο Yale) για τεχνικές ενδοαρτηρικής αντλίας και άλλων χειρουργικών επεμβάσεων.

Θυμάμαι με νοσταλγία όταν μου ζήτησε να αναλάβω όταν δεν είχε ικανοποιητικό αποτέλεσμα η κλειστή μιτροειδής από αριστερή θωρακοτομή που είχε μόλις τελειώσει και προχώρησα με τον Chief Resident Dr. M. Terry McEnany με αντικατάσταση της μιτροειδούς βαλβίδας με μηριαία πρόσβαση, δεξιά κολπική κάνουλα (με κοιλιακή μαρμαρυγή) από την υπάρχουσα τομή! Ευτυχώς η ασθενής ανέρρωσε ικανοποιητικά.

ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ

Στην προσωπική μου εμπειρία ο ρόλος της οικογένειας είναι καίριος για την επιλογή και διατήρηση επαγγέλματος των περισσότερων ανθρώπων.

Στην περίπτωσή μου, υπήρχαν πολλοί γιατροί στο κοντινό και μακρινό οικογενειακό δέντρο, αν και νόμιζα ότι η πυρηνική φυσική θα έπρεπε να γίνει η ενασχόληση της ζωής μου, ίσως διοικώντας ένα εργοστάσιο παραγωγής ενέργειας. Ο πατέρας μου, με την ενθάρρυνση της μητέρας μου με έπεισε να ασχοληθώ με την ιατρική.

Στη συνέχεια, η μεγαλύτερη πρόκληση ήταν η υποτροπή καρκίνου και ο θάνατος της

μητέρας της Αννας-Μαρίας Associate Professor of Pediatrics Dr. Marilyn Ann Hruby, την οποία ξεπέρασα με την ανεκτίμητη βοήθεια της μικρής αλλά σοφής από τότε Αννας-Μαρίας και στη συνέχεια με τη βοήθεια της σημερινής συζύγου μου και συντρόφου μου Madelaine Reese, που και η ίδια είχε χηρέψει. Έχουμε γιορτάσει πρόσφατα τα 37 χρόνια από τότε που γνωριστήκαμε μέσω φίλων στο Σικάγο και όπως συχνά θυμίζουμε ο ένας στον άλλο ότι «μετατρέψαμε τη ήττα σε νίκη». Οι μετακινήσεις στη Νέα Υόρκη και στην Ελλάδα δεν την ενόχλησαν, ούτε τα σκαμπανεβάσματα της Πανεπιστημιακής/Ακαδημαϊκής Ιατρικής. Ως οικονομολόγος, με έπειθε να προγραμματίσω και να εκτελέσω την καλύτερη δυνατή πορεία, ενώ έκανε το ίδιο για την καριέρα της και τα παιδιά, τον Peter και την Annie, καθώς και την Άννα-Μαρία μου και τα 7 εγγόνια.

Και γιά δέστε τους τώρα στις κορυφαίες πανεπιστημιακές πόλεις.

Ο **Peter Reese**, Μόνιμος Αναπληρωτής Καθηγητής (Νεφρολογίας Μεταμοσχεύσεων και Ιατρικής Ηθικής και Δεοντολογίας) στο Πανεπιστήμιο της Πενσυλβάνια στη Φιλαδέλφεια, που είναι επί του παρόντος σε Sabbatical στο Hospital Necker, στο Πανεπιστήμιο του Παρισιού, στη Σορβόνη, είναι ήδη γνωστός για την εργασία του σε δότες με ηπατίτιδα C για νεφρικές μεταμοσχεύσεις.

Η **Annie Reese**, Επίκουρη Καθηγήτρια Παιδιατρικής στο University of Washington στο Σιάτλ και Διευθύντρια της Richmond Pediatrics Clinic.

Η **Άννα-Μαρία Αναγνωστοπούλου**, Λέκτορας Καρδιολογίας στο Χάρβαρντ και Καρδιολόγος (με 4 ειδικότητες) στο B.I. Deaconess Medical Center.

Παραεμπιπτόντως, όλοι παντρεύτηκαν “doctors” – 2 MD’s and 1 PhD!

Τους αγαπώ και τους ευχαριστώ για ΟΛΗ την υποστήριξή τους.

ΔΕΥΤΕΡΟ ΤΜΗΜΑ

Μερικές βινιέτες ακολουθούν:

YALE:

1. DANIEL W. VAN HEECKEREN

Ένας συνειδικευόμενος μου στο Yale, που μας ήλθε από το Χάρβαρντ, ένα χρόνο πλιό πίσω μου στο εργαστήριο και την κλινική υπηρεσία, πέρασε την καριέρα του στο Πανεπιστημιακό Νοσοκομείο του Κλίβελαντ, πάντα πιστός στην οικογένειά του και στα ιστιοφόρα του!

Εργάστηκε ως ένας ταλαντούχος χειρουργός, στις συγγενείς και επικτητες καρδιοπάθειες όπως και θωρακική χειρουργική και προβιβάστηκε στην Καθηγεσία και Διεύθυνση της Πανεπιστημιακής Καρδιοχειρουργικής Κλινικής.

2. MARSHALL REDDING

Ο δεύτερος επιμελητής Καρδιοχειρουργικής στο Πανεπιστήμιο του Σικάγου, που ακολούθησε από τον Yale, ήταν στενός συνάδελφος και προχώρησε σε πολυάσχολη άσκηση ως επικεφαλής του ιατρικού κέντρου της St. Mary στο Long Beach CA και επικεφαλής μιας υπηρεσίας αεροπορικών μεταφορών για την οποία διενήργησε δράση ως πιλότος!

Τον είχα δει τελευταία το 2015 μετά από μια διεθνή συνάντηση και αναπολήσαμε τα παλιά αστεία!

ΤΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΤΟΥ CHICAGO

1. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΑΘΑΝΑΣΟΥΛΙΑΣ

Κατά τη διάρκεια της περιόδου των πρώτων χρόνων του ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΤΟΥ CHICAGO, το σχεδόν αναντικατάστατο μέλος της ομάδας ήταν ο Κώστας Αθανασούλιας.

Ξεκίνησε το 1969 ως φοιτητής και το μοναδικό μέλος του Ομίλου Νέων Ρεπουμπλικανών του Κολλεγίου! Σύντομα χειρουργούσε σε μοσχάρια, μινιατούρες χοίρους και άλλα πειράματα σε μοντέλα ανώμαλων στεφανιαίων, μεταθέσεων και αναδρομικής διά-

χυσης. Σύντομα συνέβαλε σε πολλά από τα άρθρα μου που οδήγησαν στη μονιμότητά μου και τα 2 βιβλία για οξείες αορτικούς διαχωρισμούς. ΟΛΑ ΠΙΝ ΚΑΝ ΑΠΟΦΟΙΤΗΣΕΙ ΑΠΟ ΤΗΝ ΙΑΤΡΙΚΗ ΣΧΟΛΗ. Μόλις τέλειωσε πήγε στον διάσημο ΚΑΘΗΓΗΤΗ SHUMWAY στο Στάνφορντ (ο οποίος έγραψε τον πρόλογο σε ένα από αυτά τα βιβλία, ενώ ο άλλος πρόλογος ήταν από τον DR. COOLEY).

Πέρασε την υπόλοιπη σταδιοδρομία καρδιοχειρουργικής με τη διεύθυνση της πιο επιτυχημένης καρδιοχειρουργικής μονάδας στο Νοσοκομείο CARAWAY και στο ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ της ΑΛΑΜΠΑΜΑ ως Καθηγητής.

Έμεινα σε επαφή μαζί του και με χαρά άκουσα ότι πρόσφατα ζήτησε σε συνέντευξη έναν από τους συνεργάτες μου για μία προσφορά θέσεως στην ομάδα του, 48 χρόνια μετά την πρώτη μας συνάντηση!

2. JEFFREY B. RICH

Στη δεκαετία του 70 ήταν φοιτητής μου για 2 εβδομάδες στην καρδιοχειρουργική κατά τη διάρκεια των Χριστουγέννων ενώ η κόρη μου Άννα-Μαρία ήταν 2 ή 3 ετών. Ζούσαμε στον 20ο όροφο ενός διαμερίσματος με 2 μπαλκόνια και προσφέρθηκε να κρυφτεί στο παρακείμενο μπαλκόνι ντυμένος ως Άγιος Βασίλης – μόνο και μόνο για να πηδήξει στο μπαλκόνι του σαλονιού μας και να εισέλθει θριαμβευτικά στη κατάλληλη στιγμή για την μεγάλη έκπληξη της Άννας-Μαρίας και των προσκεκλημένων μας!

Αυτή η αφοσίωση τον οδήγησε τελικά στο να διευθύνει την Καρδιοθωρακική Χειρουργική στο ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΤΗΣ ΑΝΑΤΟΛΙΚΗΣ ΒΙΡΤΖΙΝΙΑ ως επικεφαλής του τμήματος μεταμόσχευσης & LVAD και τελικά έγινε ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ του ΑΜΕΡΙΚΑΝΙΚΟΥ ΚΕΝΤΡΟΥ ΓΙΑ ΤΙΣ ΑΣΦΑΛΙΣΕΙΣ ΥΓΕΙΑΣ MEDICARE και Πρόεδρος STS!

3. KEITH NAUNHEIM

Μεγάλη προσωπικότητα και πάντα σε καλή διάθεση. Ο ταλαντούχος χειρουργός που αγαπούσε συνθήματα-εκπλήξεις όπως “money, money, money” όταν πείραζε πανεπιστημιακούς χειρουργούς και του άρεσε να προκαλεί έκπληξη στους καλεσμένους, όπως όταν κάλεσε την ομάδα μας να βγει σε ένα εστιατόριο 5 αστέρων μακριά στην ύπαιθρο του Illinois για να παράγει ξαφνικά ένα υψηλόβαθμο και σεβαστό μέλος της κοινότητας St. Louis, MO, τον πατέρα του! Τίποτα δεν τον εμπόδισε να προχωρήσει στις τάξεις της Καθηγεσίας στο UNIVERSITY OF ST. LOUIS, Προεδρείας SOUTHERN SURGICAL SOCIETY και τελικά Προέδρου SOCIETY OF THORACIC SURGEONS. ΚΑΙ ΠΟΤΕ ΔΕΝ ΞΕΧΑΣΕ ΠΟΥ ΟΔΗΓΟΥΣΑΜΕ ΤΗΝ ΚΑΘΗΓΗΤΙΚΗ ROLLS ROYCE!

4. GENERAL RUSS ZAJTCHUK M.D.

Ο πρώτος μου Επιμελητής στο Πανεπιστήμιο του Σικάγου. Είχε ρόλο στην κατεύθυνση των ασθενών προς εμένα και με βοήθησε να ξεκινήσω, ιδιαίτερα με την πρώτη αορτοστεφανιαία παράκαμψη τον Μάιο-Ιούνιο του 1968. Συγγραφέας της «Αναισθησίας και Περιεγχειρητικής Φροντίδας των Ατυχημάτων Πολέμου» εγχειρίδιο της Στρατιωτικής Ιατρικής. Προβιβάστηκε στις τάξεις του Στρατού –μετά την υπηρεσία του στο Βιετνάμ– ως Διευθυντής Καρδιοθωρακικής Χειρουργικής δύο Στρατιωτικών Νοσοκομείων και Καθηγητής Καρδιοθωρακικής Χειρουργικής στο UNIFORMED SERVICES UNIVERSITY και τώρα ομότιμος Καθηγητής στο Rush Medical College του Σικάγου.

5. JOHN MARK LAWRENCE

Ένας ταλαντούχος Επιμελητής Γενικής και Καρδιοθωρακικής χειρουργικής, ο οποίος απολάμβανε την καλή ζωή και την ιστιοπλοΐα, έγινε επικεφαλής του TCS MEDICAL GROUP στο LONG BEACH MEMORIAL HOSPITAL στην Καλιφόρνια.

Ήρθε σε μας από το Χάρβαρντ και από μια εξέχουσα επιστημονική οικογένεια της Καλιφόρνιας και επέδειξε εξαιρετική ικανότητα να ανακάμψει από τις διάφορες αποτυχίες της ζωής!

6. ALEX G. LITTLE, M.D.

Ένας υπέροχος Επιμελητής μου στο Σικάγο. Μου παραστάθηκε κατά τη διάρκεια του έτους 1979-1980 του «annus horribilis» της υποτροπής του καρκίνου της συζύγου μου Marilyn και του θανάτου της. Πολύ καλά οργανωμένος εισήλθε στην πανεπιστημιακή ζωή και ανέλαβε καθηγητής και Διευθυντής Καρδιοθωρακικής Χειρουργικής στο ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΤΗΣ ΝΕΒΑΔΑΣ το 1998-2002 και στο WRIGHT STATE UNIVERSITY 2003-2010 και τώρα στο ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΤΗΣ ΑΡΙΖΟΝΑ στο Tucson AZ.

«Ένας φίλος στην ανάγκη είναι ένας φίλος πράγματι».

7. JAMES M. LEVETT

Κατά τη διάρκεια των τελευταίων μου χρόνων στο Σικάγο, πριν πάω στο SUNY STONY BROOK, ο Jim Levett τελείωσε την ειδικότητά του, έκανε μια υποτροφία Ηλεκτροφυσιολογίας στο DUKE και με κάλυψε κατά τα πήγαινε-έλα τού 1982-1983. Ένα πιο αξιόπιστο φίλο δεν θα μπορούσα να βρω σε εκείνες τις δύσκολες στιγμές.

Στη συνέχεια προήδρευσε σε επιτροπές της Διεθνούς Εταιρείας Θωρακοχειρουργών (STS), όπου συμμετείχα με τους Levitsky και Naumheim (παλιούς συνάδελφους) και τώρα είναι ο Διευθυντής Χειρουργικής στην Ιατρική Κλινική του ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΤΗΣ ΑΪΟΒΑ στην πρωτεύουσα Cedar Rapids. Μιλάμε συχνά και του έχω μεγάλη εκτίμηση.

8. FRANK SEIFERT

Μας άφησε στο Σικάγο και από το εργαστήριο του REPLOGLE για να συνεχίσει την Καρδιοχειρουργική στο Στάνφορντ με τον SHUMWAY.

Μιλούσαμε περιστασιακά και το 1983, όταν ίδρυσα το Πρόγραμμα Καρδιοχειρουργικής στο SUNY STONY BROOK, έγινε ο καλύτερος από πολλούς υποψήφιους για την θέση του Επίκουρου Καθηγητή. **Ήταν αναπόσπαστο μέλος της ομάδας που χειρουργούσε και σε παιδιά από το εξωτερικό και κυρίως υπό την καρδιολογική καθοδήγηση του ΚΑΘΗΓΗΤΟΥ ΣΩΤΗΡΙΟΥ ΑΓΟΡΟΓΙΑΝΝΗ ενός άλλου πρωτοπόρου της ελληνικής Παιδοκαρδιολογίας.**

Εργαστηκε σκληρά και στη συνέχεια έγινε Καθηγητής και Διευθυντής Καρδιοθωρακικής στο SUNY STONY BROOK όπου τώρα εργάζεται ως σύμβουλος Καθηγητής. Του χρωστάω την επιτυχία αυτού του προγράμματος που μου έδωσε αναγνώριση στη Πολιτεία της Νέας Υόρκης και οδήγησε σε μια 25χρονη Καθηγεσία στο COLUMBIA / ST. LUKE'S στο Μανχάταν.

9. CARLOS PELLEGRINI

Πίσω στα χρόνια του Πανεπιστημίου του Σικάγου, διακρίθηκε για τη εξυπνάδα του και το ενδιαφέρον του για όλο το φάσμα της χειρουργικής – συμπεριλαμβανομένης της καρδιοχειρουργικής, παρόλο που ειδικεύτηκε στην χειρουργική του οισοφάγου. Θυμάμαι τις ζωντανές μας συνομιλίες όταν τρώγαμε στα καλύτερα εστιατόρια που θα μπορούσαμε να «προσκαλεστούμε»!

Προβιβάστηκε στις τάξεις του ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΤΗΣ ΟΥΑΣΙΓΚΤΟΝ όπου έγινε Καθηγητής και Πρόεδρος Χειρουργικής και Διευθυντής Ιατρικής Υπηρεσίας.

10. MIGUEL TOSCANO

Εργάστηκε σκληρά ως μεταδιδασκατορικός συνεργάτης στο εργαστήριό μου στο ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΤΟΥ ΣΙΚΑΓΟΥ στην ανάδρομη στεφανιαία καρδιοπληγία, πρόσθια αιμάτωση των στεφανιαίων φλεβών καθώς επίσης και στην ανάπτυξη καρδιοαγγειακών μοσχευμάτων μεταξύ άλλων. Χρόνια αργότερα τον επισκεφθήκαμε στο Πανεπιστήμιο της Ρώμης και μας συνόδευσε στο Νοσοκομείο Παιδών του Βατικανού. Τελικά έγινε Καθηγητής και Επικεφαλής Καρδιο-Χειρουργικής στην Ιατρική Σχολή του ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΡΑΒΙΑ

11. THOMAS BILFINGER

Ένας στενός συνάδελφος, από το ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΤΟΥ ΣΙΚΑΓΟΥ όπου άρχισε τα πειράματα για την ανάπτυξη αγγειακών μοσχευμάτων από rectus sheath, επέστρεψε στο S.U.N.Y STONY BROOK μέσω ΤΕΞΑΣ στην καρδιοχειρουργική συγγενών και επίκτητων παθήσεων καθώς και στη χειρουργική θώρακος.

Με εκατοντάδες δημοσιεύσεις και χαλύβδινη αποφασιστικότητα, προβιβάστηκε στην Καθηγесία και εξακολουθεί να δραστηριοποιείται στην κλινική. Του μιλάω από καιρό σε καιρό και με κρατάει ενήμερο για την πρόδό του.

ΠΟΛΙΤΕΙΑΚΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΝΕΑ ΥΟΡΚΗΣ STONY BROOK

1. CLIFF CONNERY

Είμαι κοντά μου για πάνω από 30 χρόνια από το 1983!

Αρχικά ως ειδικευόμενος στο S.U.N.Y. STONY BROOK και στη συνέχεια ως Επίκουρος Καθηγητής Καρδιοχειρουργικής στο Νοσοκομείο ST. LUKE / ROOSEVELT του COLUMBIA, το πρωτοποριακό κέντρο ανοικτής καρδιάς και μοσχευμάτων έσω μαστικής (θωρακικής) στη Νέα Υόρκη! Με βοήθησε να οργανώσω μια επιτυχημένη “Ακαδημαϊκή” υπηρεσία με ανώτερα (κατά καιρούς κορυφαία αποτελέσματα στην Πολιτεία Ν.Υ.) και τελικά έγινε καθηγητής και διευθυντής ο ίδιος. Τώρα είναι Διευθυντής της Θωρακικής Ογκολογίας και Διευθυντής Ιατρικής Υπηρεσίας του Κέντρου DYSON για τη Φροντίδα του Καρκίνου στο Ιατρικό Κέντρο VASSAR BROTHERS στο διασημο POUGHKEEPSIE της Νέας Υόρκης.

Από τους πιο μακροχρόνιους συναδέλφους μου!

2. ALAN HARTMAN

Ήταν μια χειμωνιάτικη νύχτα σε ένα καφενείο έξω από το NYU όταν η σύζυγός μου Madelaine και εγώ συναντηθήκαμε για πρώτη φορά με τον Dr. Hartman. Δεν μπορούσε να αφιερώσει το χρόνο να επισκεφτεί τον Stony Brook, 60 μίλια μακριά, έτσι η δουλειά μου ήταν να τον πείσω να αφήσει το πιο πολυάσχολο πρόγραμμα του SPENCER στη Νέα Υόρκη και να έρθει στα μακρινά προάστια!

Πρέπει να το πέτυχα διότι για τα επόμενα 6 χρόνια έγινε αναπόσπαστο μέλος της ομάδας μας, ένας θαυμάσιος κλινικός και τελικά με διαδέχτηκε το 1991 όταν έφυγα για το Νοσοκομείο ST. LUKE's / ROOSEVELT του COLUMBIA. Στη συνέχεια ανέλαβε καθήκοντα διευθυντού στο WINTHROP και προέδρου στο NORTHWELL HOSPITAL CENTER το 2002, όπου επιβλέπει 3 προγράμματα, που είναι τα πιο πολυάσχολα στην Πολιτεία Ν.Υ.

Έγινε και καθηγητής στη ZUCKER SCHOOL OF MEDICINE.

Είμαι περήφανος γι' αυτόν!

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

1. ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΔΡΟΣΟΣ

Αυτός, περισσότερο από άλλους, με εκπαίδευση στην ΟΞΦΟΡΔΗ και το HAREFIELD, ήταν το βασικό μέλος της ομάδας στην έναρξη της Κλινικής Καρδιοχειρουργικής στο ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ. Κάναμε τα πρωτόκολλα και τις απαραίτητες αιτήσεις μαζί κατά τη διάρκεια των επισκέψεών του πριν από το διορισμό του. Η κόπωση ήταν εμφανής όταν ανέχτηκε να κοιμάται στο κεντρικό υπνοδωμάτιο μας στο κέντρο της πόλης μας σε έναν κύριο και θορυβώδη δρόμο, ενώ η σύζυγός μου και εγώ χρησιμοποιούσαμε το πίσω μέρος που βρισκόταν στην ήσυχη 2η κρεβατοκάμαρα! Ήταν εν μέρει βαρύκοος τότε, βλέπετε, καθώς και αρκετά χαλκάντερος για να επιβιώσει τις αρχικές φάσεις ενός προγράμματος και να το οδηγήσει σε μεγάλες κλινικές και πειραματικές επιτυχίες!

Η συνεισφορά των ΚΑΘΗΓΗΤΩΝ ΣΙΔΕΡΗ ΚΑΙ ΜΙΧΑΛΗ της Καρδιολογικής κλινικής δεν ξεπερνιέται στη μνήμη μου!

Με διαδέχτηκε ως Διευθυντής και Καθηγητής και στη συνέχεια μετακόμισε το 2006 στο διάσημο ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΟ ΠΑΠΑΝΙΚΟΛΑΟΥ στη Θεσσαλονίκη, όπου 10 χρόνια τώρα κι έχοντας στο ενεργητικό του περισσότερες από 6.000 χειρουργικές επεμβάσεις (με εξαιρετικά καρδιοχειρουργικά αποτελέσματα) συνεχίζει την πειραματική εργασία.

Μπράβο, Γιώργο!

2. ΠΕΤΡΟΣ ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΠΟΥΛΟΣ

(Απλή συνωνυμία).

Ένας αξιόλογος ταλαντούχος καρδιοχειρουργός, του οποίου είμαι μέντωρας από τα έτη της φοιτήσεώς του στην ιατρική σχολή του ΕΘΝΙΚΟΥ ΚΑΙ ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΚΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΑΘΗΝΩΝ και στη συνέχεια στο Πίτσμπουργκ, U.C. ST. FRANCISCO Καλιφόρνιας, TUSCON, AZ, και τώρα Καθηγητής και Διευθυντής Χειρουργικής και Παιδιατρικής Χειρουργικής στο ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΤΟΥ WISCONSIN ΣΤΟ MADISON. Αντιμετωπίζει τις πιο δύσκολες ανωμαλίες στους μικρούς του ασθενείς και την επαγγελματική ζωή με τάξη!

3. ΣΤΑΥΡΟΣ ΣΙΜΙΝΕΛΑΚΗΣ

Αποδείχθηκε γρήγορα ως συνάδελφος και φίλος κατά τη διάρκεια των ετών στο ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ. Έχοντας ξοδέψει χρόνο στο βρετανικό σύστημα, ήρθε σε μας ως ώριμος χειρουργός και γρήγορα έμαθε προηγμένες τεχνικές. Με την υποστήριξη της θαυμάσιας οικογένειάς του προχώρησε σε Διευθυντή της Κλινικής και Αν. Καθηγητή Καρδιοχειρουργικής με τον Καθηγητή Αποστολάκη.

Παραμένουμε σε συχνή επαφή.

4. ΙΩΑΝΝΗΣ (JOHN) ΤΟΥΜΠΟΥΛΗΣ

Ο πιο παραγωγικός από τους συναδέλφους μου, περιλαμβάνεται σε αυτόν τον κατάλογο Διευθυντών / Καθηγητών εξαιτίας των περισσότερων από 100 δημοσιεύσεων και παρουσιάσεων που μοιραστήκαμε σχεδόν 20 χρόνια! Συναντηθήκαμε για πρώτη φορά όταν φοιτούσε στο Εργαστήριο του ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ και στη συνέχεια συνεχίσαμε να συνεργαζόμαστε κατά την ειδικότητά του Χειρουργικής στά ΙΩΑΝΝΙΝΑ και ΕΥΑΓΓΕΛΙΣΜΟ, ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΑΘΗΝΩΝ / ΑΤΤΙΚΟΝ, ΚΟΛΟΥΜΠΙΑ / ST. LUKE'S ΣΤΗ ΝΕΑ ΥΟΡΚΗ και στο ΧΑΡΒΑΡΝΤ / B.I. DEACONESS. Ένας ακούραστος συνάδελφος του οποίου όλες οι ολονύκτιες προσπάθειες χρειάστηκαν για να συνδεθούμε με τον δείκτη θανάτου της US SOCIAL SECURITY DEATH INDEX για χιλιάδες ασθενείς, που αποτέλεσαν τη βάση δεκάδων δημοσιεύσεων πριν από την έκδοση γρήγορης αναζήτησης που ανακαλύφθηκε από την ομάδα του και τελικά μπλοκαρίστηκε από την κυβέρνηση των ΗΠΑ! Η καριέρα του προχώρησε ως Λέκτορας και Επίκουρος Καθηγητής στο ΕΘΝΙΚΟ ΚΑΙ ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΚΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΑΘΗΝΩΝ / ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΟ ΑΤΤΙΚΟΝ.

COLUMBIA UNIVERSITY/ST. LUKE'S-ROOSEVELT HOSPITAL CENTER

1. ΜΑΡΙΑ ΑΡΩΝΗ

Μία συνεργάτης του St. Luke's / Roosevelt, η οποία διέπρεπε στις ΗΠΑ και επέστρεψε στην Ελλάδα για να ηγηθεί της Ευρωκλινικής Καρδιοχειρουργικής και τώρα στο ΙΑΣΟ GENERAL. Έγινε διάσημη για τις γνώσεις της και τα αποτελέσματα σε χειρουργικές επεμβάσεις μιτροειδούς, πρώιμη αποσωλήνωση ακόμα και πολύπλοκων καρδιακών παθήσεων ενηλίκων και ιδιαίτερα για την αποφασιστική απάντησή της στην τραγωδία. Ακόμη χειρουργούμε μαζί περιστασιακά και μου αρέσει η συμπεριφορά της στις αίθουσες καρδιοχειρουργικής!

2. ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΚΩΤΣΗΣ

Μας ήλθε το 1997 μετά από 6 χρόνια στο Λονδίνο και το Εδιμβούργο και αποκτήσαμε ένα πρωτοκλασάτο μέλος της ομάδας στο COLUMBIA UNIVERSITY/ ST. LUKE'S-ROOSEVELT HOSPITAL CENTER όπως και συνεργάτη στις δημοσιεύσεις μας εκεί,

στην Ευρωκλινική Αθηνών και στο Ερρίκος Ντυνάν μετά την αφυπνέτησή μου από το Πανεπιστήμιο. Εξειδικεύτηκε στη χειρουργική «παλλόμενη καρδιάς» και έγινε Διευθυντής στο «Ιαώ» και στο Ιατρικό Κέντρο Αθηνών.

ΩΝΑΣΕΙΟ ΚΑΡΔΙΟΧΕΙΡΟΥΡΓΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ

1. ΜΑΚΗΣ ΑΖΑΡΙΑΔΗΣ

Χωρίς την θεμελιώδη συνεισφορά του **ΚΑΘΗΓΗΤΗ ΣΠΥΡΟΥ ΡΑΜΜΟΥ** στο Πρόγραμμα συγγενών καρδιοπαθειών και των **ΚΑΘΗΓΗΤΩΝ ΚΟΚΚΙΝΟΥ ΚΑΙ ΥΠΟΥΡΓΟΥ ΚΡΕΜΑΣΤΙΝΟΥ** στους ενήλικες, δεν θα είχα καταφέρει να οργανώσω και να εκτελέσω έως και 15 ανοικτές καρδιακές εγχειρήσεις την εβδομάδα σε παιδιά και ενήλικες, κατά τις 6-8 εβδομαδιαίες επισκέψεις μου κατ' έτος στο Ωνάσειο με τον Μάκη ΑΖΑΡΙΑΔΗ και τον Σωτήρη ΠΡΑΠΑ.

Ο Μάκης ΑΖΑΡΙΑΔΗΣ, από την κλινική του ΜΑΥΟ, οργάνωνε τις επισκέψεις μου, ενώ συνέχιζα να χειρουργώ στο ST. LUKE'S και φρόντιζε για όλα τα 400 και πλέον βρέφη και παιδιά μετεγχειρητικά. Αυτό είχε ως αποτέλεσμα τη δημιουργία του ΟΚΚ ως το μεγαλύτερο πρόγραμμα καρδιοχειρουργικής για παιδιά στην Ελλάδα το 1996, παρόλο που ήμουν μερικής απασχόλησης!

Ο Μάκης πήρε σοβαρά την ευθύνη του και τελικά έγινε Διευθυντής Συγγενών Χειρουργικών Καρδιοπαθειών στο Ωνάσειο.

2. ΣΩΤΗΡΙΟΣ ΠΡΑΠΑΣ

Παράλληλα, ο Σωτήρης Πράπας, με μεταπτυχιακά στη Μ. Βρετανία, ο οποίος προσλήφθηκε στην κορυφή των υποψηφίων για την ομάδα του Καθηγητή Γ. Παλατιανού στο Ωνάσειο, βοήθησε με τους ασθενείς μου όταν ο Μάκης Αζαριάδης δεν ήταν διαθέσιμος και σύντομα έγινε βασικό μέλος της ομάδας. Θυμάμαι την ακριβή και υπομονετική μέθοδο επαναστεροτομής πολλών ασθενών με ασφάλεια για δεύτερη, τρίτη ή τέταρτη επανεγχείρηση!

Τελικά έγινε Διευθυντής στο ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΟ HENRI DUNANT, όπου και πάλι συνεργαστήκαμε μετά την αποχώρησή μου από το Πανεπιστήμιο Αθηνών.

Τώρα πιά, είναι ένας παγκοσμίου φήμης καρδιοχειρουργός, εφευρέτης και καλός φίλος!

ΑΤΤΙΚΟΝ ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΟ – ΕΚΠΑ

1. ΧΡΗΣΤΟΣ ΡΟΚΚΑΣ

Συναντηθήκαμε για πρώτη φορά στην EUROCLINIC που οργάνωσα το 1998 με τον ταλαντούχο Καρδιολόγο **ΚΑΘΗΓΗΤΗ ΔΗΜΟΣΘΕΝΗ ΚΑΤΡΙΤΣΗ**, αν και ο Κος Ρόκκας με θυμήθηκε από τις διαλέξεις του Σικάγου. Είχε επιστρέψει μετά από πολλά χρόνια στις Ηνωμένες Πολιτείες, πλήρως ειδικευμένος και ένας εξαιρετικός τεχνικός χειρουργός.

Λίγα χρόνια αργότερα, το 2004 έγινε πρώτος υποψήφιος για την θέση Επίκουρου Καθηγητή του ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΑΘΗΝΩΝ και βοήθησε ανυπολόγιστα στην ίδρυση της κλινικής. Η συμμετοχή σ' αυτήν την προσπάθεια, οργανωμένη σε χρόνο-ρεκόρ με την εξέχουσα **ΚΑΘΗΓΗΤΡΙΑ ΑΝΑΙΣΘΗΣΙΟΛΟΓΙΑΣ ΓΕΩΡΓΙΑ ΓΕΡΟΛΟΥΚΑ-ΚΩΣΤΟΠΑΝΑΓΙΩΤΟΥ** ήταν απαραίτητη. Μια συνδεδεμένη Κλινική με τον **ΚΑΘΗΓΗΤΗ / ΥΠΟΥΡΓΟ ΚΡΕΜΑΣΤΙΝΟ** και αργότερα υπό την διεύθυνση του **ΚΑΘΗΓΗΤΟΥ ΛΕΚΑΚΗ** επέτρεψε την ταχεία αποδοχή μας από το «κοινό» των ασθενών ως «κέντρο αναφοράς»

Ο Δρ. Ρόκκας με διαδέχθηκε ως Διευθυντής στο ΑΤΤΙΚΟΝ και στη συνέχεια έγινε Διευθυντής και Αν. Καθηγητής της Καρδιοχειρουργικής στο ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΤΟΥ WISCONSIN ΣΤΟ MILWAUKEE.

2. ΦΩΤΙΟΣ ΜΗΤΡΟΠΟΥΛΟΣ

Ένας προικισμένος καρδιοχειρουργός, πλήρως εκπαιδευμένος στις συγγενείς χειρουργικές επεμβάσεις και πλήρως ειδικευμένος στις ΗΠΑ, προσχώρησε στην ομάδα μας στο ΑΤΤΙΚΟΝ στην πρώιμη φάση του και στη συνέχεια μετακόμισε στον Ωνάσειο όπου συντόνισε το

πρόγραμμα συγγενών καρδιοχειρουργείων με τον Μάκη ΑΖΑΡΙΑΔΗ Εκτίμησα πολύ τη βοήθειά του με ογκώδη κείμενα συγγραμμάτων σχεδόν καθ' όλη τη διάρκεια της νύχτας και την τόλμη του να ξεκινά παιδοκαρδιοχειρουργική σε άλλα Νοσοκομεία της Αθήνας.

3. ΘΕΜΗΣ ΧΑΜΟΓΕΩΡΓΑΚΗΣ

Όταν συμμετείχε στην ομάδα μας στο ΑΤΤΙΚΟΝ, ο ΘΕΜΗΣ ήταν το ενθουσιώδες μέλος που εκπαιδεύτηκε και πήρε ειδικότητες στις Ηνωμένες Πολιτείες και στο Λονδίνο. Το πνεύμα αυτό το διατήρησε και κατά τη διάρκεια των απαιτητικών χρόνων «μνημονίου» και επέστρεψε στις ΗΠΑ, όπου μετά από μια λαμπρή καριέρα στη μεταμόσχευση και μηχανική βοήθεια της καρδιάς ως Αναπληρωτής Καθηγητής στο BAYLOR, είναι τώρα Διευθυντής του τμήματος της μηχανικής κυκλοφοριακής υποστήριξης στο HENRY FORD στο ΝΤΙΤΡΟΙΤ.

4. ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΑΓΓΟΥΡΑΣ

Αριστα μετεκπαιδευμένος στις Ηνωμένες Πολιτείες, ο Δημήτρης Αγγουράς έγινε το τρίτο μέλος της ομάδας μας στο ΑΤΤΙΚΟΝ και στη συνέχεια Διευθυντής Κλινικής Καρδιοχειρουργικής και Αναπληρωτής Καθηγητής. Άριστος και ιδιαίτερα επιμελής χειρουργός και δάσκαλος έγραψε μαζί μου σημαντικές δημοσιεύσεις και υποστήριξε την Κλινική κατά τη διάρκεια των δύσκολων ετών των «μνημονίων».

Πρέπει να ολοκληρώσω ευχαριστώντας τον για την έναρξη και τη συμπλήρωση του τιμητικού τόμου που μου επεδόθη απόψε, ως Πρόεδρο της Συντακτικής Επιτροπής μαζί με την Καθηγήτρια Γερολουκά-Κωστοπαναγιώτου.

Τύχη αγαθή ευδόκησα να πιστεύω και να έχω υπέροχους γονείς, που όπως ανέφερα μου άνοιξαν τους ορίζοντες της Ιατρικής Επιστήμης.

Ευχαριστώ τη Οικονομολόγο σύζυγό μου Madelaine που με την αμέριστη αγάπη της δεχόταν όλες τις υπερβολές μου και συμφώνησε με το σχέδιο επιστροφής μου στην Ελλάδα, δεν πτοείται από την Ελληνική γλώσσα και συνεργάστηκε με τα «Ελληνορθόδοξα» μας έθιμα, τα τρία μας παιδιά και τα επτά εγγόνια μας

Ευχαριστώ την κόρη μου Dr. Άννα-Μαρία Αναγνωστοπούλου που μου επιτρέπει και τον ρόλο της πρόωρα αδικοχαμένης μητέρας της, Dr. Marilyn Ann Hruby. Με γεμίζει αγάπη και υπερηφάνεια όταν σκέπτομαι τις διακρίσεις της στο Andover, Yale, UPenn και Χάρβαρντ, τον άνδρα της Dr. Shaw Robert Natan και τα εγγονάκια μου Αλεξάνδρα και Θεόδωρο!

Ευχαριστώ τα παιδιά της συζύγου μου Madelaine, τον Dr. Peter Philip Reese και την Dr. Anne Harriet Reese, τους συζύγους τους Dr. Scott Viers και Dr. Nazanin Moghbeli, οι οποίοι μου άνοιξαν την καρδιά τους και μου επέτρεψαν να αγαπήσω και τα άλλα εγγόνια μας τον Liam την Cora, την Roya, τον Cygus, τον Ryan μαζί με όλα τα «Αμερικανικά» τους έθιμα και Αγγλικανικές/Επισκοπιανές τους παραδόσεις...

Ιδιαίτερα, όσον αφορά την εξέχουσα οργάνωση και υποστήριξη του Τιμητικού Τόμου που μου επιδόθη, ευχαριστώ την Κα Βάσια Μαραντίδη, υπεύθυνη της γραμματειακής υποστήριξης της Καρδιοχειρουργικής Αττικού Νοσοκομείου Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών, η οποία με χαρά προσέθεσε αυτή την ευθύνη στα πολλαπλά της καθήκοντα.

Τελειώνω με ξεχωριστή μνεία του Κου Σταύρου Ξηρουχάκη των Ιατρικών Εκδόσεων «Γιάννης Β. Παρισιάνος», που είχε την άριστη επιμέλεια της στοιχειοθεσίας-σελιδοποίησης και της παραγωγής του τιμητικού Τόμου για το Πανεπιστήμιο Αθηνών.

Σας ευχαριστώ όλους, από το βάθος της καρδιάς μου, για την πραγματοποίηση και συμπλήρωση της καριέρας μου!

Response

of Dr. C.E. Anagnostopoulos

Dear Rector

Dear Representatives (Vouleftes) of the Greek Parliament and Representatives of the Local Governments of Greece

Dear Colleagues in the Editorial Committee

Dear Colleagues and friends

It is customary for the honorees to make a presentation which is appropriate to the honor & relates to their experience.

My presentation is in 2 parts.

FIRST: My Teachers (Cardiac Surgery) and then after **THANKING MY FAMILY**, I shall present vignettes from:

SECOND: STUDENTS AND COLLEAGUES WHO EXCELLED

My gratitude underlies the brief historical moments underlying the following:

FIRST: My Teachers (Cardiac Surgery)

CHARLES HUFNAGEL – GEORGETOWN 1962-63

I met Professor Hufnagel while a clinical student at Georgetown – he was a pioneer in artificial aortic valve surgery and had progressed from his initial work on the descending aortic valve prosthesis to direct replacement of the aortic valve in situ. By the time I entered the operating room during my rotation.. There was the heart, still, packed in ice with the aortic root exposed and individual silicon-like leaflets being sutured in their normal position (after the diseased valve was removed). The year was 1962 and the patient recovered. Later in the Professor's office, surrounded on the walls by honorary degrees from essentially all over the world, I dared ask him to support my application for surgical residency and to my utter surprise he accepted! One year later I was at Columbia Presbyterian in Manhattan!

JAMES MALM – COLUMBIA PRESBYTERIAN 1963-64

A remarkable, quiet chief surgeon with a series of more than 40 Tetralogy repairs without mortality led me in my month of internship on his service. I was convinced about my future career choice of cardiac surgery and kept in touch over the next 20 years of my career. When our new program at Stony Brook – SUNY UNIVERSITY HOSPITAL was to be inspected in 1983 the STATE OF N.Y. SENT DR. MALM as chief INSPECTOR! This was in the midst of much opposition to our program by the established N.Y. cardiac surgery centers in spite of our 1.5 million citizen service area without previous facilities! By 1991 over 1,000 procedures were being performed thanks to the **KEY APPROVAL RECOMMENDATIONS OF DR. MALM.**

I was on Surgical Grand Rounds at Columbia-Presbyterian when I was called to

NIKOLAOS CHRISTEAS 1963-67

Chairman Hugh Humphreys' office to meet Visiting Professor Nikolaos Christeas from The University of Athens, with us on a visit to establish a joint program of exchange. He had just addressed the problem of Cardiothoracic Surgery for Ecchynococcosis, then epidemic in the southern Mediterranean and Greece, with spectacular surgery results, techniques and pictures – a true “tour-de-force”. He asked me if I knew that I had been the first foreign-born accepted to Columbia-Presbyterian and proceeded to propose to mentor my doctorate thesis for the National and Kapodistrian University of Athens. As I had already met him as my examiner in Surgery during the June 1963 equivalence oral examinations at Laiko Hospital in my successful quest for a Greek licence and was most impressed, I of course accepted. **Eventually after invaluable help from my YALE PAEDIATRIC COLLEAGUE AND FRIEND PROFESSOR CHRISTOS BARTSOCAS my research thesis was submitted** and I passed the oral examination (in May 1967 with Professor Dennis Cokkinos) at that time given next door to where we are now!

If you allow me a small observation:

N.B. Greek tradition required personal recommendation for such a process and since I was abroad, I will never know if my father: —spoke to my famous uncle the Prime-Minister's Cardiologist N. Kadenas who was a neighbor of Professor Christeas at Legrena..... —or the connection was through his close friend Professor Garofalidis, a brother in law of my childhood physician Dr. Patronicolas , both of whom married Mr. Aristotle Onassis half sisters and would connect with my father's office at the International Division of the Department of Commerce... —or was it through my uncle, General Basil Stefanidis and aunt Niki who were close to the famous Greek Surgeon Sbarounis-Trikorfos a relative through my paternal grandparents and of course well known to Professor Christeas???

We may never know about what influenced Dr. Christeas to support me but I do know that my cousins Maria and Lillian Stefanides, Partners in the Samaras architectural firm are in charge of my daughter Anne-Marie's Spetses house renovation. Therefore connections ARE useful!!!

WILLIAM W. L. GLENN – SIDNEY LEVITSKY YALE 1964-69 A remarkable inventor, heart surgeon teacher and friend. Dr. Glenn homonymous procedure for right heart bypass marked the first steps of my career and assured promotions to completion and instructor of general and cardiothoracic surgery in 6 total years of residency as was the fashion then. My start was in the experimental lab and as a ECC TEAM MEMBER where the then CHIEF RESIDENT and subsequently war hero, NIH, U of ILL and HARVARD PROFESSOR **DR. SIDNEY LEVITSKY** showed me the ropes and remained a life-long asset, teacher and friend. Not that I didn't have any problems, largely due to my ego – as when I organized recipient & donor of a heart transplant weeks after DR. BARNARD without telling DR. GLENN until later (foolishly following “orders” from higherups! He nevertheless forgave me and arranged an assistant Professorship in the University of Chicago on July 1969 when I was 28 and a half years old!

C. F. KITTLE, ÔÇÅ UNIVERSITY OF CHICAGO 1969-73 MAGDI YACOUB, BOB REPLOGLE, DAVE SKINNER, GERRY AUSTEN (MGH)

Dr. Kittle, of the control study that proved internal mammary (thoracic) artery ligation useless, gave me my big opportunity to demonstrate maturity as a young heart surgeon! With my Thoracic and Gen Boards in 1970, an experimental lab next to my office and access to N.I. H. grants and A.H.A. awards, he helped me become a senior heart surgeon by the time he left and Dr. D. B. Skinner from Hopkins took over. An

added advantage was working next to Magdi (later Sir Magdi) Yacoub, with whom I shared an office and observed his multiple homograft procedures for our first summer together! Also Bob Replogle, our chief Pediatric Cardiac Surgeon and future President of STS, provided me experience and introduced me to DR. CASTANEDA on his way to Harvard. **Some of my first congenital heart procedures after YALE were patients of the great Dr. NIHOYANNOPOULOS one of the Greek pioneers in the field!** DR. SKINNER, also future president of STS sent me on sabbatical to MGH with Dr. AUSTEN (a future AATS president), whom I knew from his application years at Yale) to study IABP and advanced O.R. techniques. I fondly remember when he asked me to take over when his left thoracotomy closed mitral result was not satisfactory and I proceeded with the Chief Resident Dr. M. Terry McEnany to open mitral valve replacement with right atrial cannulation (under ventricular fibrillation) from the existing incision!! Fortunately the patient recovered!

FAMILY

The role of family is pivotal to most persons' careers. In my instance there were many doctors before me in the near and distant family tree so although I thought that nuclear physics should be my life's work, hopefully directing an energy producing generator! It was my father that convinced me to pursue medicine (with my mother's encouragement). Subsequently, the greatest challenge was the recurrence and death of my daughter Anne-Marie's mother Dr. Marilyn Ann Hruby, Associate Professor of Pediatrics, which I overcame with invaluable help from young Anne-Marie and subsequently my current wife Madelaine, a widow herself. We have celebrated recently our 37 year since we were introduced by friends in Chicago and as we frequently remind ourselves we "turned defeat into victory". Moves to N.Y. and Greece did not faze her nor the ups and downs of Academic Medicine. As an economist, she would convince me to plan and execute the best possible course while she did the same for her career and our children, her Peter and Annie as well as my Anne-Marie and the 7 grandchildren.

And look at them now at top University towns! **Peter Reese**, tenured Associate Professor of Medicine (Transplant Nephrology) and Medical Ethics at the University of Pennsylvania and, currently on Sabbatical in the Hopital Necker, the University of Paris- Sorbonne, already famous for his work on donors of hepatitis C for renal transplants; **Annie Reese**, an Assistant Professor of Pediatrics at the University of Washington in Seattle and co-head of her own Richmond Pediatric Clinic group; **Anne-Marie Anagnostopoulos**, an Instructor of Medicine (Cardiology) at Harvard and 4-Boarded Cardiologist at B. I. Deaconess Medical Center! By the way, they all married "doctors" – 2 M.D.s and one PhD! I love them and thank them for ALL their support.

SECOND: STUDENTS AND COLLEAGUES

Some vignettes follow:

YALE:

1. DANIEL W. VAN HEECKEREN

A co-resident of mine at Yale, arriving from Harvard, one year behind me in the lab and clinical service spent his career at Cleveland's University Hospital always faithful to his family and sailboats! He practiced congenital, adult and thoracic surgery as a gifted surgeon, and rose to Professorship and Chief of Cardiothoracic Surgery at the University Hospital, where off-pump surgery was practiced since the 1970,s!

2. MARSHALL REDDING

My second Chief Resident CT Surgery at U of C followed me from Yale, was a close colleague and advanced into a busy practice as chief at St. Mary's Medical Center in Long Beach CA and head of an air transport service for which he piloted. I last saw him in 2015 after a meeting and we laughed at old jokes!

THE UNIVERSITY OF CHICAGO

1. CONSTANTINE ATHANASULEAS

During much of the early UNIVERSITY OF CHICAGO tenure, the almost unreplaceable member of the team was Costas Athanasuleas. He started in 1969 as a college student and the only member of the U of C Young Republicans Club. Soon he was operating on calves, minipigs and other experiments on models of anomalous coronaries, transpositions and retrograde perfusion. He contributed to many of my articles leading to tenure and the 2 books on aortic dissections –ALL THAT BEFORE HE FINISHED MEDICAL SCHOOL and off he went to DR. SHUMWAY at STANFORD (who wrote the preface to one of those books, the other preface being by DR. COOLEY) He spent the rest of his cardiac surgery career organizing the most successful heart surgery at Caraway Hospital and the UNIVERSITY OF ALABAMA as Professor.

I kept in touch with him and was pleased to hear he then moved one of my future associates for a partnership, 48 years after we first met!

2. JEFFREY B. RICH

In the 70's he was my student at the Cardiac Surgery 2 wk rotation during Christmas time while my daughter Anne-Marie was 2 or 3 years old. We lived on the 20th floor of a 2-balcony apartment and he offered to hide in the adjacent balcony dressed as Santa Claus – only to jump to the living room balcony and enter triumphantly at the right moment much to the surprise of Anne-Marie and our guests!! Such dedication led him to chair CT surgery at East Virginia University, head the transplant & LVAD division and eventually became DIRECTOR OF the US GOV'T CENTER FOR Medicare and President of STS!!

3. KEITH NAUNHEIM

Great personality and always in good mood. Talented surgeon who loved surprise slogans such as “money, money, money” when teasing academic surgeons and surprise guests such as when he invited the team way out in the Illinois countryside to a 5-star restaurant and produced a most senior and well-respected member of the St. Louis, MO community, his father! Nothing stopped him from proceeding through the ranks of Professorship at St. Louis University, President of the Southern Surgical and eventually President of the Society of Thoracic Surgeons and HE NEVER FORGOT THE RIDES IN THE PREOFESSORIAL ROLLS ROYCE!!

4. GENERAL RUSS ZAJTCHUK M.D.

My first chief CT Resident under me at the U of C. He was instrumental in directing patients towards me and helping me start, particularly with the first aortocoronary bypass in May-June 1968. Author of “Anesthesia and Perioperative Care of the Combat Casualty” textbook of Military Medicine. He rose through the ranks in the Army after Vietnam becoming Chief Executive of two U. S. Medical Centers, Cardiothoracic Surgery Professor at Uniformed Services University and now Professor Emeritus at Rush Medical College in Chicago.

5. JOHN MARK LAWRENCE

A talented General Surgeon and C-T Surgical Resident, who enjoyed the good life

and wind sailing, he became chief of TCS Medical Group at Long Beach Memorial Hospital in CA.

He came to us from Harvard and a prominent Calif. scientific family and demonstrated extraordinary ability to recover from life's setbacks.

6. ALEX G. LITTLE, M.D.

A superb chief resident at the U of C. Stood in for me during my 1979-1980 "annus horribilis" of my wife Marilyn's recurrence and death. Very well organized, he entered university life and rose to Professor and Chief of CT Surgery at the University of Nevada 1998-2002 and at Wright State University 2003-2010 and now at University of Arizona at Tucson AZ. "A friend in need is a friend indeed!!"

7. JAMES M. LEVETT

During my final years at the U of C, before I became Chief of CT Surgery at SUNY Stony Brook, Jim Levett finished his Residency, did an E-P fellowship at Duke and covered during my departing years 1982-1983. A more trusted friend I could not have found during those challenging moments. Subsequently, he chaired committees of the S.T.S. where I participated with Dr. Levitsky and Dr. Naumheim (old colleagues) and is now Chief of Surgery at the Physicians Clinic of the University of Iowa in the capital Cedar Rapids. We speak frequently and I hold him in great esteem.

8. FRANK SEIFERT

He left us at U of C and Dr. Replogle's Lab to pursue Cardiac Surgery at Stanford with Dr. Shumway. We spoke occasionally and in 1983 when I was founding the Cardiac Surgery Program at SUNY Stony Brook he became the best of several candidates for the Assistant Professorship position. **He was an integral member of the team that operated on children from abroad and particularly through the leadership of PROFESSOR AGOROGIANNIS, another Greek pioneer in Paediatric Cardiology.** Dr. Seifert subsequently became Professor and Chief at SUNY Stony Brook where he now serves as consulting Professor. I owe him the success of that program which established me in N.Y. State and led to a 25 year Columbia Professorship!

9. CARLOS PELLEGRINI

Back in the University of Chicago years, he was distinguished for his brightness and interest in all things surgical – including cardiac rotations even though he specialized in esophageal surgery. I remember his lively conversations over dinner in the best restaurants where we would manage to get invited. He rose through the ranks at the University of Washington where he became Professor and Chairman of Surgery and Chief Medical Officer.

10. MIGUEL TOSCANO

Worked hard as a postdoctoral fellow in my lab at the University of Chicago in retrograde coronary perfusion and anterior coronary vein perfusion as well as growing cardiovascular grafts among others. Years later, we visited him at the University of Rome and he escorted us to the Vatican Children's Hospital among others. Eventually he became Professor and Chief CT Surgery at the Pavia University School of Medicine

11. THOMAS BILFINGER

A close colleague, since the University of Chicago years when he initiated the experiments on growing vascular grafts made of rectus sheath, he rejoined me at S.U.N.Y Stony Brook in congenital and adult cardiac surgery as well as thoracic. With hundreds of publications and a steel determination, he rose to Professorship and is still active in the clinical service. I speak to him from time to time and he keeps me posted on his progress.

STATE UNIVERSITY OF NEW YORK AT STONY BROOK

1. CLIFF CONNERY

Has been with me on and off for more than 30 years! Initially as a resident at S.U.N.Y. Stony Brook, then as an Assistant Professor of Cardiac Surgery at Columbia's St. Luke/Roosevelt Hospital, the pioneer open heart and internal mammary (thoracic) revascularization hospital in New York! He helped me organize a successful "Academic" service with superior (occasionally top N. Y. State) results and he eventually became Professor and Chief himself. Now he is Director of Thoracic Oncology and Medical Director of the Dyson Center for Cancer Care at Vassar Brothers Medical Center in famous Poughkeepsie, New York. Among my most longstanding colleagues!

2. ALAN HARTMAN

It was a winter night in a coffee shop outside NYU when my wife Madelaine and I met with Dr. Hartman for the first time. He couldn't take the time off to visit Stony Brook, 60 miles away, so my job was to convince him to leave Dr. Spencer's busiest program in NYC and come to the suburbs! I must have succeeded because for the next 6 years he became an integral member of our team, a superb clinician and eventually succeeded me in 1991 when I left for Columbia/St. Luke's. He subsequently rose to Chief at Winthrop and Chairman at Northwell in 2002 where he supervises 3 programs, busiest in N.Y. State and became Professor at the Zucker School of Medicine. I am proud of him!

UNIVERSITY OF IOANNINA

1. **GEORGE DROSSOS** He, with training in Oxford and Harefield, more than others, was the key team member at the initiation of the Cardiac Surgery Clinic at the University of Ioannina. We did the protocols and necessary applications together during his visits before his appointment. The fatigue was evident when he tolerated sleeping in our master bedroom downtown on a main and noisy street while my wife and I used the rear facing quiet 2nd bedroom. He was partially hard of hearing you see, as well as sufficiently "bronze gutted" to survive the initial phases of a program and lead it to clinical and experimental successes! **The contribution of Professors Sideris and Michalis from the Cardiology Department cannot be overestimated! Dr. Drossos** succeeded me as Director and Professor and then moved in 2006 to the famous PAPANIKOLAOU Hospital in Salonica where 10 yrs and more than 6,000 procedures later (with superb cardiac surgery results) he continues experimental work. Well done, George!!

2. PETROS ANAGNOSTOPOULOS

(Unrelated to me). A remarkable, talented congenital heart surgeon whom I have mentored since his medical school years and subsequently in Pittsburgh, Univ. of California, Tuscon, AZ, and now Professor and Chief of Surgery and Pediatric Surgery at the University of Wisconsin in Madison.

He handles the most challenging anomalies in his little patients and professional life with class!!

3. STAVROS SIMINELAKIS

He proved himself quickly as a colleague and friend during the University of Ioannina years. Having spent time in the British system, he came to us as a mature surgeon and was quick to learn advanced techniques. With the support of his wonderful family he progressed to Director of the Clinic and Professor of Cardiac Surgery with Dr. Apostolakis. We remain in touch.

4. IOANNIS (JOHN) TOUMPOULIS

The most prolific of my colleagues, he is included in this list of Directors/Professors because of more than 100 publications and presentations that we shared over almost 20 years! We first met when he was a student in the Lab and then continued collaborating through Residency at Univ. of Ioannina and Fellowship at the Evangelismos, University of Athens/Attikon, Columbia/St. Luke's in NY and Boston's Harvard / B.I. Deaconess. An indefatigable colleague whose all-nighters were needed to connect to Social Security Death Index for thousands of patients which formed the basis of dozens of papers before the fast search version was discovered by his team and ultimately blocked by the U.S. Government! His career progressed as Instructor and Assistant Professor at the National and Kapodistrian University of Athens/Attikon hospital Center.

COLUMBIA UNIVERSITY/ST. LUKE'S- ROOSEVELT HOSPITAL CENTER

1. MARIA ARONIS

A co-worker at St. Luke's/Roosevelt who rose through the ranks and returned to Greece to head Euroclinic Cardiac Surgery and now Iaso General. She became famous for her knowledge and results in mitral repair operations, early extubation of even complex adult cardiac anomalies and particularly her determined response to tragedy. We still occasionally operate together and I enjoy her demeanor in the cardiac surgery operating rooms!

2. BASIL KOTSIS

Came to us from London and Edinburgh in 1997 and became an integral member of the team at COLUMBIA UNIVERSITY/ ST. LUKE'S- ROOSEVELT HOSPITAL CENTER as well as a contributor to publications. We subsequently worked together at Euroclinic of Athens and Henri Dunant after my retirement. He became an expert in off pump heart surgery and eventually became Director at Iaso General And Athens Medical Center.

ONASSIS CARDIAC SURGERY CENTER

1. MAKIS AZARIADES

After the seminal contribution of Professor **SPYROS RAMMOS** to the congenital heart and of **PROFESSORS COKKINOS AND MINISTER KREMASTINOS** to the adult program at Onassis I would not have succeeded in organizing and performing up to 15 open heart procedures in children and adults/week, while doing my 6-8 yearly visits at Onassis without Dr. Azariades and Dr. Prapas. Dr. Azariades, of Mayo Clinic background organized my visits while I continued operating at St. Luke's and cared for all the 400+ children postoperatively. This established OKK as the busiest children's heart surgery program in Greece by 1996 even though I was part-time! Makis took his responsibility seriously and eventually became Chief of the Congenital Heart Surgery Program at Onassis.

2. SOTIRIOS PRAPAS At the same time, Dr. Prapas, of British clinical background, who was hired at the top of the candidates for Dr. Palatianos' services at Onassion was helping with my patients when Dr. Azariades was unavailable and soon became an essential member of the team. I remember his precise and patient method of reopening the patient safely for second, third, or fourth operations! Eventually he became Chief of Henri Dunant Hospital, where we again worked together after my retirement from the University of Athens. By now, he is a world famous heart surgeon, inventor and super friend!

**ATTIKON HOSPITAL
NATIONAL AND KAPODISTRIAN UNIVERSITY OF ATHENS**

1. CHRIS ROKKAS

We first met in Euroclinic of Athens, which I organized in 1998 with the superbly talented Cardiology **Professor Katritsis**, although **Dr. Rokkas** remembered me from old Chicago lectures. He had returned from many years in the United States, fully boarded and a superb technical surgeon. A few years later, in 2004, he became the leading candidate for the Assistant Professorship at the University of Athens and helped immeasurably in its formation. The contribution to that endeavor, set up in record time with brilliant **ANESTHESIOLOGY PROFESSOR COSTOPANAGIOTOU** was essential. A combined clinic under **PROFESSOR MINISTER KREMASTINOS' AND LATER PROFESSOR LEKAKIS'** leadership allowed our fast acceptance as a point of referral **Dr. Rokkas** eventually succeeded me as Director at Attikon and subsequently became Chief and Professor of CT Surgery at the University of Wisconsin in Milwaukee.

2. FOTIS MITROPOULOS

A gifted heart surgeon, fully trained in congenital surgery and fully US boarded, he joined our team at Attikon in its early phase and subsequently moved to Onassis where he coordinated the congenital heart program with Dr. Azariades. I much appreciated his help in writing voluminous texts nearly overnight and his daring in initiating congenital heart surgery in other Athens Hospitals.

3. THEMIS CHAMOGEORGAKIS

When he joined our team at Attikon, Themis was the enthusiastic member fully trained and boarded in the U. S. and London. His spirit sustained him during the challenging “memorandum” years and he returned to the U.S. where after a brilliant career in transplantation and mechanical assistance of the heart as Associate Professor at Baylor, he is now Director of the Division of Mechanical Circulatory Support at Henry Ford Hospital Center in Detroit.

4. DIMITRIOS ANGOURAS

Well trained in the United States, Dr. Angouras became the third member of our team at Attikon and subsequent Director of Cardiac Surgery Clinic and Associate Professor. An accomplished and cautious heart surgeon he authored a number of key publications with me and sustained the service during the difficult “memorandum” years.

I must conclude by thanking him for initiating and carrying to completion as the President of the Editorial Committee along with Professor Gerolouka-Costopanagiotou the honorary festschrift volume awarded to me tonight.

By a stroke of good fortune I was lucky enough to believe and to have superb and loving parents, who, as I mentioned before, opened my horizons to Medicine.

I thank my Economist wife Madelaine, who with her absolute love accepted my hyperactivity and agreed with the plan to return to Greece, is not defeated by the Greek language and participated in our Greek Orthodox traditions, our three children and seven grandchildren with enthusiasm.

I thank my daughter Dr. Anne-Marie Anagnostopoulos, who allows me the role of her prematurely and unjustly lost mother Dr. Marilyn Ann Hruby. I fill up with love and pride when I look at her and think of her distinction at Andover, Yale, UPenn and Harvard, her husband Dr. Shaw Robert Natan and my grandchildren Alexandra and Theodore!

I thank my wife Madelaine's children, Dr. Peter Philip Reese and Dr. Anne Harriet Reese, their spouses Dr. Scott Viers and Dr. Nazanin Moghbeli all of whom opened their heart to me and allowed me to love our other grandchildren Liam and Cora, Roya, Cyrus and Ryan together with their American customs and Anglican/ Episcopalian traditions...

Especially, concerning the superb organization and support of the Honorary Volume that was awarded to me, I thank Ms. Vassia Marantidi, responsible for the secretarial support of the Department of Cardiac Surgery at "Attikon" Hospital of the National and Kapodistriac University of Athens, who with much kindness added this responsibility to her multiple chores!

I end with a separate mention of Mr. Stavros Xirouchakis of Medical editions "Yiannis Parisianos" who was superbly responsible for editing and producing as well as typesetting this Honorary Volume for the University of Athens.

Thank you all from the depth of my heart for making my career possible!